

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENEK

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

„Gore boste prestavljali“

Pariz, 15. aprila 1934.

Čudovita so poročila iz pariškega »rdečega pasu«. Rdeči pas, to že veste, tvorijo pariška predmestja, kjer prebiva v polpodrtijah najbednejši proletarijat v razmerah, ki jih ni mogoče popisati, in če jih je kdo skušal naslikati, jim ni mogoče verjeti. Pariški rdeči pas je močvirje strahotne moralne in materijalne bede, duševne zapuščeniosti in razdejanja, kjer gomezja v smradu bede in strasti človek, ki ga je neusmiljeni družabni red potisnil iz svoje srede na obronke, kjer dorašča rod, prepuščen samemu sebi, ki se zanj ne zanima ne družina, ne šola, ne država. Pred dobrimi 10 leti je za žarko lučjo posvetil v to telesno in duhovno stisko, iz katere je vsaka rešitev skorajda nemogoča, sedaj po vsem svetu znani jezuitski misijonar oče Lhande. Pariz je takrat zazijal in ostrmel, ko se je zavedel, kakšen obroč ga obdaja sedaj, ko so porušili staro trdnjavo obzidje. Več kot en milijon ljudi, strth, ponižanih, ogorčenih, zbranih v barakah, ki so jih trudoma znosili skupaj in naslonili drugo na drugo, v poltemi milijonskega mesta, o katerem gre sloves, da je mesto uživanja, mesto svetlobe! Pater Lhande je takrat zagnal krik, ki mu odmev še danes ni polegel. V nekaj letih je spravil skupaj 30 milijonov frankov (okroglo 100 milijonov dinarjev), ki so mu jih darovali ljudje dobrega srca ali bogataši iz strahu pred »takšno« blizino. Čim globlje je prodiral v to močvirje, tem več je našel tudi svetlih strani, naletel je na apostolske moše in žene, na duhovnike velikih imen, ki so vsi nekega dne izginili z žlobudrajočega površja ter se skrili v tajne »rdečega pasu«, da tam tiho, neopaženo, daleč od ropotanja besedne in samopohvaljene karitativnosti rešujejo in vzgajajo, kot pionirji, ki jih je vzel pragozd.

Delovanje p. Lhande je trajalo pet let. Imelo je krasne posledice: v rdeči pas so se odpirale svetle stezice, sredi rdečega pasu so nastale velike, solnčne jase. Ljubezen je začela slaviti svoj zmagovalni pohod v strahotno temo zapuščeniosti in zavrnjenosti. Komunistem, ki za te ljudi ni storil ničesar, ki za nje ni ustanovil niti najmanjše dobrodelne ustanove, si je lastil to človeško močvirje, kot si laste kragulji razpadajoči kadaver. Da bi ga ohranil za sebe, da bi rdeči pas obdržal za dan, »ko bo treba proletarijat pogrniti na naskok družabnega reda«, da bi v teh mračnih in družbi sovražnih ljudi ohranil svoje najbolj neizprosne napadalne čete, je komunistem napovedal vojno »odposlanec kapitalizma«, ki so začeli prihajati v rdeči pas, da tam vzpostavijo zopet pravice človeškega dostojanstva. V rdečem pasu se je začela srida borba za duhovno lastnino teh zavrnjenih. Trajala je deset let in ko je p. Lhande moral drugim na delo, rdeča cona ni bila več komunistična.

Toda tako sijajno započeto in s takšnim junatvom izpeljano delo je bilo treba nadaljevati in uspehe ustaliti. To je videl sedanjí pariški kardinal Verdier, eden največjih cerkvenih knezov, ki jih pozna zgodovina pariške nadškofijske stolice. P. Lhande, številni apostoli rdečice cone, so delali sami, živeli od svojih spodbud, brez pomoči kakšne organizirane ustanove. Kardinal Verdier pa je smatral za svoj življenjski cilj, da »pokristjani milijon modernih pogonov, ki živijo v senci Pariza«. Zato je »krist rdečice cone postal njegovo geslo, za katerega je zastavil vso ogromno moralno in gospodarsko moč svoje škofijske organizacije. Pionirjem je prišla na pomoč urejena organizacija, osamljenim apostolom skupnost katoliške Cerkve.

O božiču 1931 je bilo, ko je izdal kardinal Verdier svoj veliki proglas za »krist rdečice cone«. Pozval je svoje vernike, naj mu pomagajo, da ustvari 60 novih župnij, postavi 60 novih cerkev, 60 društvenih domov, 60 šolskih poslopij, 60 župnišč. Toda ne samo cerkva in šola je treba za rdečo cono, marveč stanovanj. Kardinalov načrt je obsegal tudi stanovanja. Izdelati je dal gradbene načrte, ki so jih sprejela vlada in pariška občina, ter jih vključili v gradbeni načrt mesta. Pokupil je velikanska zemljišča, ki naj bi se porazdelila med revne, poseben karitativni gradbeni fond naj bi pa pomagal, da si dotični zgrade svoje lastne hišice.

Parizani so zmajali z glavami. Toda v enem samem dopoldnevu je bilo podpisano posojilo 20 milijonov frankov (60 milijonov Din), podpisano ne samo enkrat, ampak trikrat. Polem je ta veliki cerkveni knez šel na delo. Danes, po treh letih, je to, kar je takrat vzbujalo posmeh, daleč nadkriljeno. Mesto 60 cerkev in kapelic, gradil kardinal v pariških predmestjih danes 64 velikih cerkev in 34 »redišč za bogoslužje in župnišče dobrodelnosti« in 23 redovniških hiš se je naselilo med zapuščence, da jih dvignejo nazaj k izgubljenemu dostojanstvu odrešenega človeka. In poleg ogromnih stanovanjskih stavb, ki jih je gradilo mesto na pobudo kardinala, se razprostirajo sredi rdečice cone obširne delavske kolonije, ki jih je omogočila dobrodelnost »opremila zadovoljnost, ki se je naselila po rdeči coni.« Nikdar še v zgodovini katoliške Cerkve niso v tako kratkem času, na tako omejenem prostoru, med tako gosto naseljenimi ljudmi in v takšnih moralnih okoliščinah ustvarili tako ogromno delo za razširjanje krščanske vere, »piše p. Lhande, ki se je letos zopet vrnil, kar tako rad imenuje, »na svoje bogate poljce. Tam mu je nasledil veliki kardinal...

Da bi vso pariško ljudstvo zainteresiral za to velikansko apostolsko delo, se kardinal poslužuje modernih propagandnih sredstev. Osem velikih avtobusov neprestano vozi izletnike in radovedneže po rdeči coni. Te vožnje so danes v Parizu še bolj popularne kot pa za znani krožni izleti ponoči. Od cerkve do cerkve gre pot, skozi divjno skupaj zmrečenih barak, povsod pa so na razpolago ali katoliški akademiki, ali uslužni arhitekti ali prijazni delavci, ki razlagajo, kaj se je storilo in kako bo vse izgledalo po načrtih, ko bo dogotovljeno. In neštetokrat naletijo izletniki na kardinala Verdiera samega, ki preživi cele dneve med rdečimi conarji, ki ga imenujejo »naš kardinal« in je postal boter tisočev in

Notranjepolitični položaj v Avstriji

Feya hočejo izriniti iz vlade...

Grozi nevarnost popolnega razkola Heimwehra v dva tabora, Starhembergovega in Feyevega

Major Fey

tudi na drugi strani izključeno, da ostane še nadalje v vladi, toda v kakšnem drugem ministristvu.

Dunaj, 17. apr. b. Potrujejo se včerajšnje vesti, da bo sedanji podkanceler major Fey odstopil. Major Fey niti včeraj in tudi danes ni prišel v urad in bo imel dr. Dollfuss, kakor vse kaže, lažje stališče, da ga odstrani z njegovega položaja, kakor pa se je prvotno mislilo. Ni pa izključeno, da se pripravi Fey, ki je sanjal vedno o tem, da postane zvezni kancler in voditelj nove Avstrije, na odprti odpor in da bo iskal zaveznikov med ljudmi, ki jih je preje preganjal. Ni pa

Zahteval je menda vojno ministristvo, a dr. Dollfuss je to odločno odbil. Preveč poniževati se Fey ne bo maral.

Na Dunaju govori danes vse o tem, da vstopi v vlado knez Starhemberg in sicer na podlagi sporazuma, ki je bil sklenjen med Heimwehrom in med zveznim kanclerjem. Ugibajo samo še, katero ministristvo bo Starhemberg dobil, ker nikakor ne gre, da bi bil v kabinetu nižje od svojega v Heimwehru sebi podrejenega podvoditelja majorja Fey. Na vsak način bo pa dobil možnost, da bo vplivno sodočeval v bodoči vladi.

Iz podeželja prihajajo vesti, da Heimwehr nikakor ni zadovoljen s sporazumom, ki določa, da bo odsljed podrejen Domovinski fronti in dr. Dollfussu. »Österreichische Abendzeitung«, ki jo izdaja major Fey, niti z besedico ne omenja sporazuma med Dollfussom in Starhembergom, iz česar se sme sklepati, da je Feyeveva struja na vsak način proti sodelovanju. Spričo notranjih nesoglasij, ki sme jih zgoraj omenili, je verjetno, da se bo prepad še bolj širil.

Starhemberg v Rimu

Rim, 17. apr. b. Knez Starhemberg, ki je prišel včeraj v Rim, je obiskal v beneški palači šefa italijanske vlade Mussolinija. Sestanku pripisujejo politični krogi velik pomen, zlasti z ozirom na bodoči razvoj Avstrije. Sporazum med zveznim kanclerjem Dollfussom in knezom Starhembergom, s katerim se okrepi patriotska fronta in zagotovi sprejem nove avstrijske ustave, se v lažističnem tisku živahno pozdravlja in trdi, da bo te dni, ko se vrne knez Starhemberg na Dunaj, izvršena rekonstrukcija Dollfussove vlade, v katero bo vstopil tudi knez Starhemberg.

Vesti o Habsburžanih

Bruselj, 17. aprila. TG. Vesti, da namerava bivša cesarica Cita in njen najstarejši sin princ Oton Habsburški v kratkem zapustiti svoje dosežanje bivališče na gradu Stenockerzeel in da se nameravata naseliti v Avstriji, se zanikajo kot nesnovane in so zgolj domnevanja krogov, ki so blizu bivši cesarici Citi.

Kulturni boj v Nemčiji

Vatikan mirno čaka, da se Nemci streznijo

V interesu Nemčije same je, da se ne spre z 20 milijoni državni vdanih katoličanov

Rim, 17. aprila. b. Demantirajo se vesti, da bo tukajšnji nemški poslanik von Hassel odpoklican ter da na njegovo mesto pride podkanceler von Papen. Spor med Hitlerjem in Vatikanom je latenten in se izključuje, da bi doslej nemška vlada dala kakšno pobudo za odstranitev tega spora. Vatikanski krogi so sicer vznemirjeni, toda njihovo stališče napram Nemčiji se ne bo spremenilo. Taktiko mirnega čakanja smatrajo za najboljšo, ker se veruje, da nemška vlada ne bo mogla dolgo vzdržati v sedanjem brezkompromisnem stališču, ki spravlja nemško politiko v odkrit spor z interesi 20 milijonov nemških katoličanov. Zaradi tega ne bo Vatikan ničesar ukrenil, kar bi lahko spor še bolj poostriilo. Agencija Korespondenca zatrjuje, da

je zadnja nota, ki jo je poslal Vatikan še pred veliko nočjo nemški vladi, bila sestavljena v koncilijantnem tonu in je bilo iz nje razvidno, da Vatikan od predlogov ne bo odstopil, ker so do skrajnosti kompromisni. Nemška vlada na noto Vatikana še ni odgovorila, kar smatrajo v vatikanskih političnih krogih, da je nemška vlada pričela le razmišljati. Pa tudi če bo nemški odgovor negativen, se Vatikan zaradi tega prav nič ne bo razburjal. V vatikanskih krogih so namreč prepričani, da se brez izvrševanja določb konkordata notranji položaj v Nemčiji ne more konsolidirati in da bo morala nemška vlada prej ali slej uvideti, da je v njenem lastnem interesu, da to vprašanje reši v skladu s potrebami države in katoliške cerkve.

MacDonald bo strmoglavljen?

Srdit Churchillov napad je nenadoma povzročil vladno krizo

London, 17. aprila. b. Na dan, ko se je objavil državni proračun, je nenadoma nastala huda kriza v vladi. Povod za krizo je dal Winston Churchill, nepomirljivi nasprotnik uradne vladne politike v Indiji in nasprotnik vsakega popuščanja. Churchill je snoči v spodnji zbornici trdil, da odbor, ki mu je poverjena izdelava nove indijske ustave, vrši pritisk na gotove interesirane kroge, da jih prisili na izjave v korist vladne politike. Churchill je pri tej priliki omenil tudi imena Hoarea in lorda Derbija ter še ime nekag člana vlade, ki igrajo v vseh indijskih vprašanjih veliko vlogo. Churchill je izjavil, da sta oba gori imenovana državnik vplivala na trgovinsko zbornico v Manchesteru, da je spremenila prvotno strokovno mnenje v korist vladne politike. Ta izjava je vzbudila veliko senzacijo. Čeprav je hotel državni tajnik za Indijo sir Hoare takoj govoriti in demantirati vse trditve, se je vendarle takoj izvolil poseben odbor, ki bo proučil obtožbo in trditve Churchilla. Jasno je, da jutranji tisk posveča veliko pozornost temu dogodku in se v člankih poudarja, da je to ena od največjih političnih senzacij v dolgi vrsti zadnjih let. Listi naglašajo, da bo v primeru, če se ugotovi, da so trditve Churchilla resnične, njegova obtožba

imela dalekosežne politične posledice. Nekateri listi že govorijo o razkolu v konservativni stranki in o odstopu državnega tajnika za Indijo Hoarea in celo o samem padcu vlade. Churchill pa je, vsaj tako vse kaže, siguran svojega uspeha in se v političnih krogih priznava, da je ta spreten politik počakal trenutek, ko se mu je nudila možnost, da obračuna z desničarskimi konzervativci in da prizade ne MacDonaldovi koncentracijski vladi smrten udarec.

Kako skrbi Češkoslovaška za svoje izseljence v Franciji

Praga, 17. aprila. p. Danes so v Parizu podpisali: francoski zunanji minister Barthou, delovni minister Marquet in češkoslovaški poslanik Osuski francosko-češko pogodbo o medsebojni pomoči nezaposlenim. Po tej pogodbi je namreč dosegla Češkoslovaška ugodnost za svoje državljane v Franciji, da bodo uživali iste brezposelne podpore kot francoski delavci ter tudi drugače imeli iste ugodnosti kot francoski delavci. V delavskih krogih se mnogo komentira ta francoska usluga Češkoslovaški.

Romunska zarota

Obtožnica proti plk. Precupu

Bukarešt, 17. aprila. c. Danes je bila uradno objavljena obtožnica proti polkovniku Precupu in njegovim tovarišem. V zaroto atentata na kralja je zapletenih devet častnikov in pet meščanov. Obtožnica obsega nad 40 strani drobno tiskanih strani. V obtožnici se posebno naglašajo, da so v zaroto bile vpletene predvsem osebnosti iz Erdelja.

Polkovnik Precup je bil avstro-ogrski častnik. Policija ga je že dolgo opazovala, ker je venomer nekaj pripravljaval. V preiskavi se je ugotovilo, da so hoteli atentat izvesti tri skupine, od katerih ni nobena vedela za delavnost druge. Precupova skupina bi morala na velikonočno nedeljo zjutraj iz oken hotela »Bulevar« vreči več granat na kraljevo skupino, ko bi šel kralj v cerkev k velikonočni procesiji. Drugo skupino je vodil orožniški stotnik Mazarossi, ki je imel na veliko noč zjutraj službo okoli katedrale. Njegova skupina bo morala na kralja in vse člane vlade v cerkvi vreči granate. Ko bi se to zgodilo, bi stotnik Mazarossi s svojo četo zasedel policijsko ravateljstvo in vse urade v Bukarešti.

Po izjavah bivšega državnega podtajnika v notranjem ministristvu Poppa se je Precup že v novembru 1933 dogovarjal z romunskim poveljnikom orožništva in mu svetoval, naj obkroži kralja v njegovem dvorcu in izsili od njega, da imenuje polkovnika Precupa za diktatorja.

To velikonočno zaroto je pravočasno odkril neki orožniški narednik iz Erdelja. Ta je bil sedaj odlikovan in povišan v čin poročnika.

Pobuna na Rodu

London, 17. aprila. AA. »Daily Telegraph« poroča iz Aten, da je v vasi Salahi na Rodu, največjem dodekanjskem otoku, prišlo do krvavega spopada med kmeti in italijanskimi karabinierji. Pri spopadu so ubili deset ljudi, mnogo jih je pa ranjenih. Trde, da je do spopada prišlo zaradi represivnih ukrepov italijanskih oblasti pri občinskih volitvah. Dopolnilnik »Daily Telegrapha« trdi, da so se Italijani posluževali letal, ki so na vasi metala bombe. Bataljon pehote skupno z letali se trudi, da razprsi skupine kmetov, ki so zbežali v gore. Dalje pravi dopisnik, da je neki italijanski rusilec začel streljati na posamezne naselbine. Prva poročila z Roda, pravi dopisnik »Daily Telegrapha«, so prispela v Atene že snoči, čeprav so oblasti na otoku uvedle najstrožjo cenzuro.

Sv. oče odlikoval poslanika

Rim, 17. aprila. AA. Sv. oče je odlikoval jugoslovanskega poslanika pri Vatikanu gosp. Jevrema Simića z visokim redom. Državni tajnik Paccelli je odlikovanje izročil jugoslovanskemu poslaniku včeraj.

Gil Roblesov kongres katoliške mladine v Escorialu prepovedan

Madrid, 17. aprila. p. Španski ministrski svet je danes imel sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se prepove veliki manifestacijski obhod katoliške mladine v Escorialu, ki ga je sklical Gil Robles. Pač pa se smejo vršiti posamezna zbiranja v zaprtih prostorih.

Kdo je zmagal

Buenos Aires, 17. apr. AA. Iz La Paza poročajo: Bolivijsko ministristvo vojske je izdalo uradno poročilo o veliki bitki v Gran Chacu. Bitka je trajala 100 ur in se je končala s končno zmago Bolivijscev. Vrhovno poveljstvo je poslalo četan čestitke.

Po poročilu iz Asumptiona pa so zmagali Pa. ragvajci. Ti trdijo, da so v zadnjih 24 urah potisnili Bolivijsce za 10 km nazaj.

Zobni kamen zlo je in gorje
s Kalodontom le ohraniš si zobe!

SARGOV

KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

Pozdrav sv. očetu in njegova zahvala

Ljubljana, 17. aprila.

S proslave svetega Janeza Boska na Rakovniku je bila sv. Očetu poslana tale brzojavka:

»Ko slavimo praznik sv. Janeza Boska z gospodom kardinalom Hlondom na čelu ob sijajni udeležbi oblastnikov in dostojanstvenikov, izražamo »papežu našega očeta« črtna globoko hvalenost in udanost.«

Papež Pij XI. je po svojem tajniku takoj odgovoril z brzojavko sledeče vsebine:

»Vatikansko mesto. — Sv. Oče, ves vesel zaradi praznika sv. Janeza Boska, ki ga pri Vas najlovesneje obhajate, blagoslovlja vse tamkajšnje salezijance, njihove dobrotnike in prijatelje ter želi vsem božjega varstva. Kardinal Pacelli.«

G. Florjan Gajšek 70 letnik

Danes praznuje v krogu svoje družine 70-letnico g. Florjan Gajšek, veleposestnik in trgovec v Loku pri Zusmu. Nihče mu sicer teh sedmih križev ne bo prisodil, tako živahen in mladosten je in še vedno ves zakopan v delo.

Rodil se je 18. apr. 1864 v vasi Vrbo pri St. Jurju ob j. ž. v znani Pevčevi rodovini. Še mlad je prišel v Loko pri Zusmu, kjer je kmalu prevzel gostilno pri Doboviški. Delaven in varčen kakor je, si je z delom čez dan in čez noč kmalu toliko pridobil, da si je kupil svoje posestvo, ki ga je potem vedno večal in izpopolnjeval, tako, da ima danes, lahko rečemo, najzornije in najlepše posestvo v vsem okraju. Pri vseh teh uspehih svojega truda, pa je bil do revežev in pa do tistih, ki so kakorkoli v tej ali oni zadevi potrebovali pomoči, sveta, ali česa drugega, vedno dobrosrčen in poln razumevanja.

Kdorkoli se danes v potrebi potrkna na njegova vrata, gotovo ne bo zavrnjen, postregel ga bo ali sam ali pa njegova prijazna in neumorna gospa Leopoldina, s katero bo letos obhajal 40-letnico poroke in s katero je imel 4 otroke, od katerih najstarejši sin je na domu, 3 hčere pa so že poročene. Kljub svoji visoki starosti se v javnem življenju še vedno udeležuje in vprav letos bo minilo 25 let njegovega plodnosnega županovanja v občini Loku. Bil je tudi predsednik kmet. odbora, član banskega sveta, član cestnega odbora itd., za kar vse ne žrtvuje samo mnogo časa, ampak nosi tudi različna materialna bremena.

K njegovemu današnjemu jubileju se čestitkam njegove ugledne družine, številnih prijateljev in znancev pridružujemo tudi mi in kličemo: Še mnogo let!

Cerkveni koncert v spomin Ignaciju Hladniku

Novo mesto, 16. aprila.

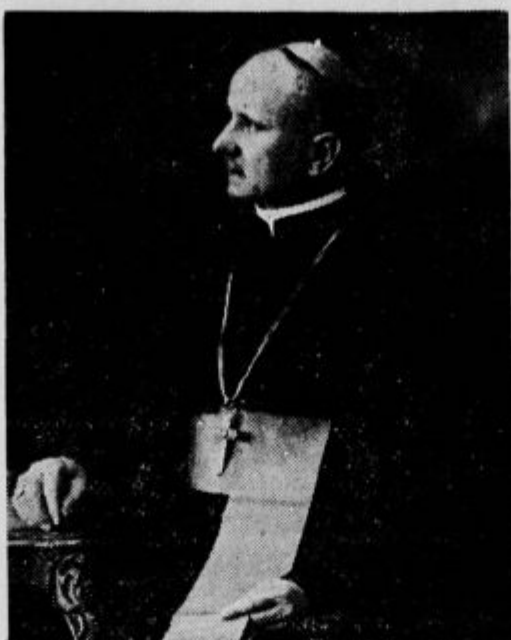
Lepa proslava Hladnikovega spomina se je vršila v nedeljo, dne 15. aprila ob 3 popoldne v novomeški frančiškanski cerkvi. Ker je Hladnik večji del svojega življenja preživel v Novem mestu kot organist in skladatelj, kot pevski in glasbeni učitelj, se je spodobilo, da je ravno Novo mesto priredilo prvi cerkveni koncert z izključno Hladnikovimi skladbami. Koncert je obsegal 15 točk, ki so bile prav srečno odbrane izmed ogromnega števila Hladnikovih skladb. Najlepše svoje glasbene cvetke je Hladnik podaril Mariji. Štiri take krasne cvetke nam je nudil tudi koncert. Na sporedu so bile nadalje tri božične, ena postna, dve velikonočni in veličastni 97. psalm v Ivan Veselovem prevodu »Pesem Gospodu naj poje se nova.« za osmeroglasni dvojni mešani zbor z orglami in orkestrom. Poleg tega smo čuli še tri Hladnikove skladbe za orgle. Vse te točke so glasno dokazovale, da je bil Hladnik res od Boga nadarjen skladatelj, ki je našo cerkveno glasbo obogatil s krasnimi deli.

Koncert je spretno vodil g. mestni učitelj Venčeslav Skebe, ki je brezdvomno imel mnogo truda z nastudiranjem tolikih točk. Pri orglah je sedel konservatorij fr. Kanizij Fricelj iz Kamnika, ki je svojo ne ravno lahko nalogo častno rešil. Dobro se je držal tudi orkester, ki pa je sodeloval samo pri 97. psalmu. Frančiškanski cerkveni pevski zbor, ki je bil za to priliko znatno pomnožen, je vobče prav dobro rešil svojo nalogo. Tudi solista gg. Gorjup (tenor) in Avsec (bas) eta bila na svojem mestu. Priporočal bi pa nekaterim pevcem jasnejšo izgovorjavo besedila in zlasti končnih konzonantov. Tudi bi želel še večjo pažnjo na dinamiko. Na nekaterih mestih sem pogrešal duhovitega »pianissimo«. N. pr. v postni »Angeljski zbor« predpisuje skladatelj sam ponovno »pianissimo«, katerega pa ni bilo čuti. »Piano« namreč ni nikakor še »pianissimo«. Zadnja cela nota s »fermato« bi morala »decrecendo« polagoma do cela izzveneti. Kako bi nas presenetila tudi prva ljubka, slikovita skladba »Večerni zvonček«, ko bi pevci pričeli nekoliko počasneje in komaj slšno, kakor da bi se zvonček tiho glasil z daljnega hribečka, ter bi potem le polagoma nekoliko naraščali. Vtis bi bil neprimerno večji. S tem sem hotel le pokazati, kako velikega pomena je dinamika pri petju. Udeležba pri koncertu je bila zelo velika. Koncertu je prisostvovala tudi Hladnikova gospa vdova s skoro vsemi bližnjimi sorodniki. Iz daljnega Kamnika eta prihitela h koncertu tudi gg. p. gvardijan Hadrijan Kokolj in p. Matej Vidmar. Da se je mogel koncert tako lepo izvršiti, ima ne malo zaslug novomeški frančiškanski samostan, posebno njegov gvardijan g. p. Ciprijan Napast. Čisti dobiček koncerta je namenjen kot prispevek za nagrobni spomenik zaslužnemu pokojniku. Bog daj, da bi mu bil ta spomenik čim preje postavljen! Trajen, neizbrisni spomin pa naj mu ohranijo mešani v svojih srcih! F—č.

Dol pri Hrastniku

Po dolgem času smo imeli na odru našega Društvenega doma priliko videti spet nekaj zares lepega in vzgojnega. V nedeljo, dne 8. aprila so namreč vpričorili pretrpetljivo igro: Žrtv spovedne molččnosti. Obisk je bil nenavadno velik. Igralci so vsi brez izjeme izborno rešili svoje naloge, vendar pa je treba še posebno pohvalno omeniti igralca glavne vloge, ki je pokazal, da se svoje vloge ni le naučil, temveč z občutjem podal. Mojastrski je obvladal svojo vlogo tudi predsednik sodišča, župan itd. Igralcem in prirediteljem vse priznanje in pohvala za njihov trud!

Izjava nadškofa dr. Ivana Šariča

Sarajevo, 15. aprila.

Belgrajski dnevnik »Štampa« je pred kakimi 10 dnevi prinesel neko poročilo, baje iz Rima, da bo zagrebškemu nadšk. dr. Bauerju kmalu imenovan koadjutor ter da ima za to imenovanje največ upanja vrhbosanski nadškof dr. Ivan Šarič. »Štampa« je k temu poročilu dodala obširen komentar, poudarjajoč med drugim tudi to, da nadškof dr. Šarič že dolgo upa priti na stolico zagrebškega nadškofa, da bi tam imel več vpliva na potek škofijskih konferenc ter da bi po sklenjenem konkordatu med Vatikanom in Jugoslavijo mogel postati kardinal.

G. nadškof dr. Šarič je odločno zanikal te trditve belgrajskega lista, zatrjujoč, da nikakor ne misli na to mesto ter da so »zanesljiva« poročila belgrajske »Štampe« le plod domišljije. Zadnja številka glasila vrhbosanske nadškofije »Katoliškega Tjednika« polemizira z belgrajsko »Štampco« ter odločno pobija njene trditve v tem vprašanju. Polemika o koadjutorju zagrebškega nadškofa je prešla tudi na drugo polje. Nadškof je namreč v neki svoji izjavi časnika karjame rekel, da se je med vojno na prošnjo odvetnika Danila Dimovića pri dunajskem apostolskem nunciju zavzel, da bi ta pri papežu Benediktu XV. dosegel posredovanje pri avst. vladi za pomilostitev v banjaluslem procesu obsojenih Srbov. Obsojeni Srbi so bili pomilosteni po posredovanju papeževem. Sedaj pa Danilo Dimović v belgrajski »Štampi« trdi, da se je papež Benedikt XV. zavzel za obsojene Srbe na njegovo posredovanje pri dunajski nunciatu. Te trditve odvetnika Dimovića nadškof dr. Šarič odločno demantira in dokazuje, da je on sam posredoval pri dunajskem nunciju.

Ker je ta polemika povzročila veliko zanimanje v vsej naši javnosti, je vaš dopisnik obi-

skal prevzvišenega g. nadškofa dr. Šariča ter ga prosil, da bi v tej stvari dal kako izjavo za »Slovenec«.

»Hrvat in Slovenec« je rekel nadškof, »smo bili vedno iskreni bratje. To tradicionalno hrvatsko-slovensko bratstvo izraža tudi naša stara pesem: »Slovenec i Hrvat za navjek brat i brat.« Cela stoletja smo nosili usodo ter skupno doživljali dobro in slabo. Slovincem in Hrvatom je katoliška vera pomagala, da smo si ohranili svojo narodno, kulturno in socialno samobitnost celo tedaj, ko so se zgrinjale na nas sirove sovražne sile, da bi nas v minulih stoletjih uničile. Tudi prihodnja naša usoda je samo v znamenju bratske ljubezni in pod okriljem ter varstvom katoliške cerkve in svete vere naših pradedov. Napredovati moremo samo v znamenju medsebojnega bratstva. Zato me posebno veseli, da tudi naš »Slovenec« tako zvesto in udano zagovarja to misel in brani sveto vero naših prednikov. Rekel sem »naš Slovenec«, to pa zato, ker z zadovoljstvom spremljam njegovo pisanje, vsled česar bom prav rad odgovoril na vsa postavljena vprašanja.«

»Prevzvišeni, zanima nas vedeti, koliko so točne vesti belgrajske »Štampe«, da bi Vi mogli biti imenovani za koadjutorja zagrebškemu nadškofu?»

»Dragi prijatelj,« mi je z nasmehom na ustih odgovoril vrhbosanski nadškof. »Vem jaz, veste vi in to dobro vedo tudi tisti, kateri te vesti razširjajo, da imenovanje zagrebškega nadškofa-koadjutorja ni odvisno ne od mene, ne od naših škofov. Ta stvar je v najboljših rokah, v rokah svete stolice. Sveta stolica bo imenovala za koadjutorja zagrebške nadškofije, ko pride za to čas, takega moža, ki bo po božjem sreču in po narodnem prepričanju vreden tako važnega cerkvenega položaja. Povedal sem že, in tudi vas prosim, da to objavite v »Slovencu«, da so govorice o mojem imenovanju navadna izmišljotina.«

»Prevzvišeni, ali se bo imenovanje koadjutorja res izvršilo,«

»Mislim, da je prišel čas za to imenovanje. Kakor veste je zagrebška nadškofija ogromna po prostoru in po številu našega katoliškega prebivalstva. Že samo to dejstvo nalaga potrebo, da mlajši ugledni dostojanstveniki pomagajo pri delu našemu svolasemu in vrlem nadškofu ter hrvatskemu metropolitu dr. Bauerju. Moja želja bi bila, in to je želja vseh Hrvatov, pa tudi Slovencev — je prepričevalno naglasil nadškof dr. Šarič — da bi na tako važno mesto prišel človek, ki je vreden ugleda in tradicije zagrebške nadškofije.«

Po tej izjavi sem se še nekaj časa nevezano razgovarjal z uglednim in tako zelo popularnim dostojanstvenikom katol. cerkve v Bosni. Nadškof mi je navdušeno pripovedoval o svoji najnovejši akciji za zgradbo veličastne cerkve sv. Jožefa v Sarajevu. — Nadškofijski dvorec sem zapustil v prepričanju, da je vrhbosanskemu nadškofu nova cerkev največji ideal v življenju in sedaj najvažnejša skrb. Ako izvede ta načrt, in upamo, da ga bo, bo vrhbosanski nadškof v Sarajevu zapustil veličasten spomenik svojega uspešnega nadpastirskega delovanja. P.

Ime slovenskega moža slovi po vsem angleško govorečem svetu

Newyork, 9. aprila.

Ime profesorja Andreja Kobala postaja sloveče in spoštovano v vsem angleško govorečem svetu.

Pred nekaj leti je prof. Kobal prišel iz Chicage v Newyork, kjer je s svojo praktično učenostjo tako zaslovel, da je bil letošnjega svedčana imenovan za docenta na newyorški univerzi, Newyork University. Na tem zavodu si je takoj pridobil tako veljavo, da ga je univerza kmalu odposlala kot svojega zastopnika na Board of Education (Prosvetni odbor za vse Združene države) v Washingtonu. Tu je ta slovenski učenjak dobil nalogo izdelati nove šolske knjige za višje šole in kolegije (High schools and colleges).

Med tem je njegov sloves že šel celo čez meje Združenih držav. Prof. Kobal je dobil od kanadskega prosvetnega ministrstva povabilo, naj sodeluje pri izenačenju šolskih knjig za ves angleški svet. To je taka počastitev in priznanje, da moramo Slovenci na svojega rojaka biti resnično ponosni.

Pred časom je profesor Andrej Kobal, kot zaveden Slovenec in Jugoslovan, ustanovil informacijsko pisarno v Nassau Street v Newyorku. Namen tega Kobalovega urada je bil Ameriko seznanjati z Jugoslavijo in Slovenijo. Ta urad se je imenoval Information Bureau, Press Advert. Prof. Kobal si je stvar lepo zamislil in lepo organiziral, da bi v Ameriki vzbudil zanimanje za Jugoslavijo, kar bi bilo Jugoslovanom le v korist. Toda na jugoslovanski strani se je pokazala taka grda malomarnost

in brezbriznost, da je končno prof. Kobal svoj urad zaprl. In od tega je edina škoda na jugoslovanski strani.

Omeniti je treba še, da je bil prof. Andrej Kobal v prejšnjih letih bolj marksističnega naziranja, da pa je sedaj globoko veren, praktičen katoličan.

Trnovčanke proti šentjakobskemu trgu

Ljubljana, 17. aprila.

Sklep mestnega občinskega sveta, da se uredi na Sv. Jakoba trgu nekaka podružnica živilskega trga, je izzvala med prebivalstvom različne sprejeme. Branilci koristi Sv. Jakoba trga sodijo, da se mora mesto vsaj na ta način oddolžiti šentjakobskemu delu mesta, čes, da je ta del s preselitvijo raznih uradov, kakor sodnija in davkarija pred skoraj tridesetimi leti, s preselitvijo večjih trgovin in obratov, mnogo žrtvoval za druge dele mesta in naj mu sedaj odstopijo vsaj nekoliko prednosti, to je, naj bi se na Sv. Jakoba trgu osonoval nov živilski trg. Še dandanes je popularen izrek šentjakobčanov, ki je nastal takoj po potresu, čes, da temu okraju niso pustili drugega, kakor berače in še neki drugi etan, ki pa je kmalu po prevratu izginil. Umevno se pritožbe šentjakobčanov, da izginja iz tega okraja kupčija in živahnost, toda razvoj mesta sam sili, da se okraj počasi spreminja v izključno stanovanjski del mesta. Občinski svet je hotel sicer živahnosti v tem delu pomagati z živilskim trgom, toda izvesti je zelo težavno, zlasti pa še, ker je v šentjakobskem in dolenskem okraju le malo dosodini, ki bi raie kupovale na Sv. Ja-

koba trgu kakor pa na Vodnikovem. Vsaka gospodinja pač instinktivno čuti, da bolje in ceneje kupi tam, kjer je večja izbira in več prodajalcev. Zato bodo tudi v bodoče gospodinjke celo iz najbližje okolice Sv. Jakoba trga po večini hodile na Vodnikov trg. Prisiliti se taka stvar ne da, ker pač ni mogoče nobeni gospodinjki prepovedati, da kupi merico salate na Vodnikovem trgu. Drugo vprašanje pa je, ali bi uvedba živilskega trga kaj pomagala raznim obrtnikom in trgovcem v šentjakobskem delu. Morda bi gostilničarji stočili sem in tja kakšno četrt več, morda bi res kakšen trgovec prodal sem in tja en meter kotenine več, prave kupčijske živahnosti pa tudi podružnica živilskega trga pri Sv. Jakobu res ne bi prinesla.

Zanimivo je, da so najbolj ogorčene na uvedbo živilskega trga pri Sv. Jakobu Trnovčanke. Številne zelenjadnice, zeljarice in vrtnarice so začele s pravo žensko odločnostjo prvo ofenzivo proti šentjakobskemu trgu. »Nekdo jih je našuntal!« so mnenja na magistratu, ko so te dni videli, kako Trnovčanke protestirajo proti podružnici trga. Najprej so pozabile na respekt, ki so ga dolžne tržnemu ravnatelju gosp. Dergancu. Kar po vrsti so ga

opere gospodinja v štirih desetletjih ...

Kakor se to nekam čudno sliši, je vendar to število samo neznamen del tega, kar mora gospodinja za svojo družino oprati. Koliko ur se je morala prej sklanjati nad pralnim čebrom, če je hotela perilo zmencati in oteptati!

Danes ta dan ni tega nobeni gospodinjki več potreba. Saj imamo Radion. In Schichtov Radion opravi delo sam.

Tako lahko je zdaj to:

- A) zvečer se perilo namoči,
- B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,
- C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista ... in perilo je oprano!

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Uzemi SCHICHTOV
RADION

zadnje dni prijemale, kako bo z novim trgom in gosp. ravnatelj je marsikateri moral oprostiti preživahno delavnost jezika. Danes dopoldne pa jih je nekaj povabil v urad, da jih resno zasliši in izve, zakaj se tako branijo Sv. Jakoba. Lepo reč si je nakopal na glavo.

Kar okoli 60 zelenjadnic, vrtnaric, zeljaric in drugih prodajalk, ki pa niso bile samo iz Trnovca, je prišlo, disciplinirano, kakor turška vojska, v Mestni dom, in vse so hotele biti sprejete. Malokateri mestni urad je kdaj videl že tako veliko deputacijo. Bilo je precej truda in prerekanja. Na vprašanje, naj se prostovoljno javijo tiste, ki bi rade prodajale na Sv. Jakobu trgu, so se odzvale s prezirljivim nasmehom: »Uničiti nas hočete, nobena ne gre!« »No, dobro, pa naj se javijo tiste, ki bi rade hkrati prodajale na Vodnikovem in na Sv. Jakobu trgu!« Zapeljiva ponudba, toda ženske so nezaupljive in tudi na to ni hotela pristati nobena. »Ne gremo na ta lim!« so vpile. »Me ostanemo na Vodnikovem trgu, tam kjer smo zmerom prodajale!« Že naše matere so tam prodajale! Kmetice naj gredo na Sv. Jakobu trgu, izanke, če hočete, te imajo tja bližje! Trnovčanke niso pomislile, da imajo tudi same bližje tja.

Tržni ravnatelj je moral pač zapisati, da prodajalke soglasno odklanjajo Sv. Jakobu trg in je obljubil, da bo o tem poročal na višje mesto.

Ljubljanske vesti:

Za otroške počitnice

Ljubljana, 17. aprila.

Socialni odsek mestnega občinskega sveta je imel te dni sejo, na kateri je razpravljala zlasti o otroških počitniških kolonijah, za katere je treba že sedaj prirediti prve priprave. Socialni odsek je najprej sklenil, naj stariši prijavitelj potrebne otroke do 20. maja, ker se na poznejše prošnje ne bo moglo ozirati. Mestni socialni urad bo med potrebnimi otroci izbral tiste, ki so iz socialnih in zdravstvenih vidikov najbolj potrebni. Letos bo za počitnice poslanih v kolonije kakšnih 180 otrok. Nekaj otrok bo poslanih na morje v Kraljevico, vsi ostali pa v Medno. Kolonija v Breznici se bo letos opustila, ker tam v bližini ni nobene vode za kopanje. Kolonija v Mednem pa se bo prijetno povečala in mestna občina bo pričela

tudi razgovore s cerkvenim predstojništvom zaradi zamenjave zemljišča, ki koloniji bolj prija.

V načrtu je bila tudi za letos velika tombola, ki bi jo mestna občina, enako, kakor lani, priredila na Kongresnem trgu. Ta tombola bi nedvomno lepo uspela in bi mogla občina samo iz izkupička poslati letos na počitnice še nadaljnjih 200 otrok. Za tombolo pa je predvsem potrebno dovoljenje kmetijskega ministrstva. V tej zadevi je interveniral tudi mestni župan dr. Puc v Beogradu, toda ministrstvo je zavrnilo odklonilo dovoljenje za tombolo, češ, da škoduje koristim državne razredne loterije. Morda se bo mestni občini le posrečilo doseči tudi dovoljenje za tako tombolo, naka bi mogla mestna občina poslati večje število otrok na počitnice.

samo ena zapornica, namreč ob km 100,387 v Spodnji Šiški, v občini Zgornji Šiški pa tri.

☉ **Za mrtvo bo proglašena.** Oblasti so uvedle postopanje v proglašitvi za mrtvo v primeru Marije Jekovec, rojene 1879 na Češkem ter po svojem možu Cirilu Jekovec pristojne v Ljubljano. Marija Jekovec je že med vojno odšla na Češko in celo na Poljsko, od tedaj pa ni bilo o njej več glasu. Za mrtvo bo proglašena dne 1. maja 1935, ako do tedaj ne bo novih glasov o njej in dokazov, da še živi.

☉ **Pumparce, modne hlače,** najbolje kupite pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

☉ **Dve ponesrečenki.** Včeraj popoldne je v Florijanski ulici sušila perilo 52letna mehanikova žena Franja Florjancić. Pri tem opravljanju je padla in si zlomila nogo. — Iz Spodnje Slivnice so v Ljubljano pripeljali 7letno Mileno Panterjevo, ki si je pri padcu zlomila nogo. Obe ponesrečenki je prepejal v bolnišnično reševalni avto.

☉ **Nesreča na Izanski cesti.** Včeraj dopoldne se je na Izanski cesti v obratnih prostorih lesne trgovine Kobi resno ponesrečil 53letni mizarški mojster Matej Pirih iz Višnje gore. Pirih je obšel na stroju les zase, pri tem pa se je utrgal gonilni jermen stroja ter ga z vso močjo oplazil po obrazu. Pirihu je raztrgana desna stran obraza. Reševalni avto je Piriha prepejal v bolnišnico.

☉ **Podgane so zginile.** Odkar so zginili »zeleni otoki« iz Ljubljanične struge, so zginile tudi podgane iz nje. Pri kanalu poleg sedanjega Cevljarskega mostu je bilo pred časom zvečer cela promenada, zdaj »taborio« menda le bolj v bližini klavnice.

Višnja gora

Višnja gora se spreminja v letovišče. Število smučarjev pozimi raste od leta do leta. Privlačni točki za smučarje sta Sv. Duh in Gradišče. Zato nudi Višnja gora vse ugodnosti. Je blizu Ljubljane, ima ugoden teren za smučanje, železniška postaja blizu. To leto postavijo pri Sv. Duhu lepo prostorno planinsko kočo, kakor na Gorenjskem. — Manjka pa še primernega letnega kopališča. Tudi to se nam obeta: Ugoden prostor za to nudi biser potok, ki teče za sednjico, ali pa potok Košča. Da bi voda ne bila premrzla, bi morala napeljava imeti cementne ogrevalne cevi, kakor v Kranjski gori. — Naj še dodam, da je Višnja gora dobila stalnega zdravnika v osebi dr. Petriča, Ordinira v Maurin-govi hiši.

Litija

Prodaja celotnega topilniškega kompleksa. Kakor smo izvedeli, je bila te dni podpisana kupna pogodba za ves kompleks bivše litijske topilnice svine in srebra, ki meri okoli 30.000 kvadrat metrov in leži ves prostor tik litijske postaje ob železnici, nasproti predilnice. Lastnik te parcele, dunajska Montabanka, je prodala ta kompleks konkretno predilnice Jugo-Mauthner, d. d., ki ima sedež v Zagrebu, kvadratni meter po 16 Din. Značilno za to ceno je dejstvo, da so pred leti od tega kompleksa odprodali posamezne parcele kvadratni meter po 50 in 80 Din. Kaj namerava litijska predilnica s tem prostorom storiti, je za enkrat le ugibanje, upajmo pa, da se na tem prostoru v doglednem času zgradi nova tovarniška stavba, ki bo dajala našim ljudem vsaj malo več zaslužka in kruha.

Zadeva litijskega organista še do danes ni povoljno rešena, kljub temu, da se je o tej zadevi že ponovno počel litijski občinski odbor, ki je sklenil, da se ima ta zadeva brez nadaljnjega zavlačevanja rešiti v smislu zahteve cerkvene oblasti. Ker se pa stvar od takrat le še ni premaknila naprej, smo res radovedni, kaj je vzrok, da ta zadeva še ni končno rešena.

Kulturni obzornik

Koncert akademskega pevskega zbora iz Zemuna

Skupina belgrajskih akademikov, sestavljena v mešani zbor (ca 30 pevcev in 20 pevki), je podvzela turnejo po Jugoslaviji in te dni prispele tudi v Ljubljano, kjer je v ponedeljek zvečer priredila koncert v dramskem gledališču pod vodstvom svojega pevovodje g. Branka Cvejića.

Napreje moram neglede na kvaliteto izvedbe omeniti, da je dobil koncert od strani naše poslovalnice premalo pozornosti, zlasti glede prostora. Ob priliki zadnjega koncerta v dramskem gledališču sem že ugotovil, da ta dvorana za koncerte nikakor ni ugodna, ker radi slabe odzračnosti onemogoča zvočno jasnost (kajti pevci niti sami sebe dobro ne slišijo) in je tako kvaliteta že prizadeta brez krivde izvajalcev.

V ostalem pa moramo vedeti, da je zborovsko petje med Slovenci zelo močno razvito, da imamo dolgo vrsto tudi podeželskih prav lepo izoblikovanih zborov in da je zato naše pričakovanje ob takih prilikah precej visokozastavljeno. Pri dobrem pevskem ansamblu predpostavljamo, da apriori lep, sočen material in zrelo tehnično izdelanost v smeri enotnega dihanja, smiselnega fraziranja, odprte izgovarjave, brezportamentnega zadrževanja tonov, čiste intonacije itd. Na tej osnovi šele moremo zasledovati pravo smiselno interpretacijo in doživeti prednasanje. Pri tem zboru omenjena baza še ni prav izdelana, čeprav se v izvajanju odkriva hlenje za njeno dovršenostjo. Z druge strani pa menim, da je občutno nesigurnost zbora povzročila predvsem omenjena neakustičnost prostora, kar vse je prizadejalo zaželjeni vtis. Priznati pa moramo pevcem lepo ambicijo in iskreno ljubezen do lepega petja, kar učinkuje prijetno in je tudi vzbu-

Mariborska drama: Hokuspokus

Solidna trojejska komedija, kakor nalašč primerna za zaključek sezone in nekoliko toplejše temperature, ko so možganski naponi precej neprijetna in mestjanskim živcem kvarna zadeva. Avtor Curt Goetz je izvedel posamezne odseke operacije s precejšnjo pretnostjo in izvrzno snovno obdelavo, ki ima v predgri svoje okvirno izhajališče, obenem tudi lahko hvaležno »startno plošče«, s katere je mogoče resno ali zabavljivo kasniti to in ono k vsakokratnim specialnim krajnim teaterskim razmeram. Morda se je bodo naši igralci pri reprizah še izdatneje posluževali, V okusno pripravljene stvari je pa tudi precej zgočega popra in paprike ter druge satirične začimbe, ki je je zlasti v drugem in vso Hokuspokusovo tajno razjasnjuje tretjem dejanju. Komedijo je v sprejemljivi obliki prevedel Joško Kovič in ji dal tudi hvalevredno odsko živahnost in brzino. K

Celje

☉ **Za Don Boskovo proslavo,** ki bo v soboto, dne 21. aprila ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice, vlada med celjskim občinstvom veliko zanimanje. Pri akademiji, ki jo priredi mladinski zbor salezijanskih gojencev in bogoslovcev z Rakovnika v Ljubljani pod vodstvom g. dr. J. Grzinića, nastopi 120 mladih pevcev iz dijaškega konvikta in rokodelskih šol. Sodeluje tudi domači celjski orkester. Vstopnice za to prireditev se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi in v knjižarni Goričar nasl.

☉ **Brezposelnost se bodo organizirali.** Končno se je zganilo tudi Celje in v kratkem bo ustanovni občni zbor ročnih in duševnih delavcev organizacije Delo in eksistenca. Pozdravljamo ta korak brezposelnih v Celju in okolici, ki naj bi pomagal, če drugega ne, vsaj natančno ugotoviti, koliko je v našem okolju brezposelnih bodisi umskih ali ročnih delavcev, saj vemo, da so statistike ekspoziture borze dela ravno glede števila zelo malo natančne.

☉ **Nenavadno lepo vreme** imamo nekaj dni, kakor bi živeli že sredi poletja. Vse je oživel, vročina pritiska in je že izvalila prve ljubitelje kopanja v bistro Savinjo. Lepo vreme izrabljajo tudi sicer prijatelji prirode in je zadnje nedelje se pohitelo veliko Celjanov na bližnje turistične postojanke, posebno dobro sta bila obiskana Šmohor in Celjska koča. Če bo vladalo tudi v bodoče tako vreme, potem imamo pač pričakovati letošnjo sezono mnogo tujcev. Zaradi vročine, ki pritiska, se čutijo posledice na njivah, kjer že vlada suša.

☉ **Najdeni in izgubljeni predmeti.** Dne 16. t. m. je bila ob 12 najdena v Zavodni temno modra moška suknja, vredna okrog 100 Din; v suknjiču se je nahajal poziv od sodišča, glaseč se na ime Terzan Franc, Petrovč 3. — Istega dne je bil ob 20 do 22 izgubljen na poti od mestnega načelstva do vojašnice Kralja Petra bankovec za 100 Din. — Na Glaziji je bila pa v popoldanskih urah v torek ukradena prometna knjižica št. 2-11198-3.

Ptuj

Priobčenje obvezniškega razporeda vojaškim obveznikom bo v nedeljo, dne 22. aprila t. l. ob 8 na mestnem sejmšču. Za obveznike, ki bi se ta dan iz tehtnega razloga ne mogli udeležiti, bo priobčenje v nedeljo, 29. t. m. ob istem času in na istem mestu. Istočasno se vsi tudi razpored živine in prevoznih sredstev ter avtomobilov.

Redna seja obč. sveta bo v četrtek ob 18.

Pri streljanju s pištolo se je nevarno ponesrečil Jozef Hrenčič, 16letni pastir iz Vel. Nedelje. Pištola mu je v trenutku, ko je sprožil, eksplodirala in mu razmesarila levo roko. Pripeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili nevarne notranje poškodbe.

Falziifikati 10 dinarskih kovancev so se pojavili pri Sv. Barbari v Halozah.

Pri prekopanju brvi čez globok potok, se je hudo ponesrečil 46letni posestnik Jožef Vidovič iz Gruškova v Halozah. Zlomila se je pod njim brv in ga pokopala pod seboj. Pripeljali so ga v ptujsko bolnišnico, kjer so ugotovili nevarne notranje poškodbe.

Kranj

Servirni tečaj. V ponedeljek, 16. aprila je bil ob pol 9 dopoldne v hotelu »Kranjski dvor« odprt 6 dnevni servirni tečaj, katerega se udeležuje 40 gojencev in gojencev gostilničarske stroke. V imenu »Zveze združenih gostilničarskih obrti dravske banovine« je pozdravil tečaj njen predsednik g. Majcen iz Ljubljane. Zanimanje za tečaj je razveseljivo, vsaj je dosežena rekordna udeležba tako s strani gostilničarskega združenja v Kranju kakor v Trzinu.

Zadnja pot zvestega gasilca. Na Kokrici so pretekli petek spremlili k večjemu počitku Pernuša Karla, ki je v najlepših mladeniških letih podlegel hitri bolezni. Kot poveljnika kokrske gasilske čete in marljivega člana ga je spremlilo na zadnji poti poleg domačih in vaščanov še 70 gasilcev iz gasilskih društev Kokrica, Predoselj, Suha, Britofa, Kranja, Stražišča in Nakla. Na čelu sprejdujo je korakala kranjska godba. Naj dobremu mladeniču, ki je umrl vdan v božjo voljo in spravljen z Bogom, sveti večna luč!

Smrt pobira in ne izbira. V Kranju je ta teden po dolgi bolezni umrl pekovski mojster Ivan Pravič v najlepši moški dobi. Na Rupji je v petek jutraj nenadoma umrl za pljučnico posestnik Janez Keršič, star 40 let. Bil je en dan bolan. N. v m. p.

Povečanje Božičeve tekstilne tovarne. Najmlajša tekstilna industrija se seli na Primskovo. Tam je lani nastala Božičeva tekstilna tovarna, ki je obstojala le iz tkalnice. Zadnji čas pa prizidavajo nove objekte, ki bodo služili za preturo in barvarno. Tudi g. Prah bo najbrže letos prestavil svoj obrat iz Kranja na Primskovo, kjer ima poleg Božičeve tovarne že parcelo pripravljeno za zidanje tovarne.

njegovi režiji bi spričo sobotne premijere ne bilo v splošnem ničesar pripomniti. Pri predgri sodelujoči (Savinova, Pavle Kovič, Gorinšek, Harastovič, Medven in Rasberger) so ustvarili vsak zase, predvsem v maski, pravi dobre in mestoma markantne pojave. Glavna ženska vloga Agde Kjerulff je bila v preizkušeni rokah naše prve igravke Elvire Kraljeve. V vsaki besedi je bil poudarek, vsak pogled in gib preudarno premerjen. Starčeva je Agdi sobarici, nastopajoči kot priča, dala precej svojevrstne in prepričevalne značilnosti. Kakor iz živnega srebra in neumrljive gmote je bila po Nakrstu prirejena podoba Hokuspokusa Peer. Billa, Prav je, da se tudi mladim nudijo možnost, da v vidljivih vlogah pokažejo in razvijajo svoje sposobnosti. S hladno mirnostjo je deloval Skrbinec kot predsednik senata Severin Gandrup, močnimi zunanjimi potezami Furijan kot državni pravdnik Wulkens, razvneto retoriko Jože Kovičev zagovornik Van Houten, s skrbno prizadevanostjo pa vsi ostali ansamblski člani v drugih vlogah. Upati je, da bo občinstvu ta Hokuspokus prijal; saj je Dunajčane boja tudi prav imenito zabaval. —c.

☉ **Clovek in zdravnik.** V ponatisu iz »Zdravniškega vestnika« je pravkar izšel sešitek z gornjim naslovom, v katerem obuja dr. Franc Derganc svoje zanimive spomine iz časov slovenskih literarnih in umetnostnih gibanj v razdobju prvih dveh desetletij 20. veka. Mnogo drobnih podatkov je tu nanizanih, ki osvetlujejo delo in miselnost posameznih slovenskih knjižnih tvorcev te dobe. Zanimiva je zveza dr. Derganca z Janezom Kreckom, Cankarjem, Zupančičem itd. Poleg teh drobnih slik pa je vidna v tem sestavku celotna podoba dr. Derganca samega, kakršno nam je pokazal za 40-letnico svojega dela.

Drabosnjakov »Izgubljeni sin« v sodobni prireditvi. »Založba ljudskih iger« v Kranju bo izdala kot naslednji zvezek svojih »Ljudskih iger« priredbo starega slovenskega koroškega teksta »Izgub-

Dober uspeh

pri bolečinah

v sklepih,
protinu,
išiasu

dosežete s

TOGAL

tabletami

Delovanje je naglo in učinkovito, brez škodljivih stranskih vplivov. — Vprašajte svojega zdravnika! — Dobe se v vseh lekarnah.

Odobreno od Min. soc. politike in nar. zdravja br. 1437 od 5. 11. 1932.

Savinjska dolina

Okoninci že gradijo. Iz kupov razvalin in pepela, ki so nastali v Okonini ob strašnem požaru 21. februarja 1934, rastejo spet nova poslopja. V prvi vrsti hite graditi gospodarska poslopja, da bodo lahko čimprej spravili živino v svoje hleve. Edina sreča v takratni veliki nesreči je pač ta, da je bil požar ob koncu zime, ko že ni toliko krme na kozoletih in gospodarskih poslopih, tudi se čez poletje lažje najde prostor za živino, ki bi bil sicer pozimi premrzel. Razvaline, ki so se ostale od ljubke štiristolpne cerkvice, pa prosijo dobra srca, da bi pomagala, da bi tudi iz njih vstala nova še lepša cerkev!

Hmelj. Zadnje dni, ko je vreme tako lepo, je po naših hmeljiščih prav živo hmelje vrenje. Na nekaterih njivah stavijo hmeljeveke, po drugih okopavajo, gnojijo, sploh vse pa kaže zopet veselje do hmeljske panoge.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 18. aprila. 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 Komorna glasba, Radijski kvintet 18.30 Radijski orkester 19.00 O verstvih (France Terseglav) 19.30 Literarna ura: Intervju z L. Mrzelom 20.05 Prenos z Dunaja: IX. simfonija od Beethovna. V odmoru: Čas in poročila.

Četrtek, 19. aprila: 12.15 Plošče 12.45 Poročila 13.00 Čas, plošče 18.00 O človeku (dr. Božo Škerl) 18.30 Srbohrvaščina (dr. Mirko Rupel) 19.00 Plošče po željah 19.30 Pogovor s po.lušalci (prof. Prezelj) 20.00 Vokalni dueti: ga. Suštarjeva in g. Brandsteter 20.30 Orgelski koncert izjava p. dr. Gotfrida Ploj, vmesne solospesve poje gđc. Laharnarjeva 21.15 Radijski orkester 22.00 Čas, poročila, lahka glasba.

Drugi programi:

Sreda, 18. aprila. Belgrad: 19.10 Klav. konc. 20.00 Sevilski brivec opera Rossini. — Zagreb: 20.00 Simf. konc. z Dunaja. — Dunaj: 18.45 Vesele viže 20.05 Simf. konc. — Budimpešta: 18.30 Zab. glasba 20.00 Španska glasba. — Milan-Trst: 20.45 Igra. — Rim: 21.00 Operni prenos. — Praga: 19.20 Sramel 20.00 Prodana nevesta, opera, Smetana. — Varšava: 20.00 Beethoven: 9. simf. na ploščah.

Četrtek, 20. aprila. Belgrad: 19.30 Nar. pesmi 20.00 Simf. konc. — Zagreb: 20.00 Belgrad. — Dunaj: 17.30 Ital. pesmi in arije. — 19.15 Zab. koncert 10.15 Org. koncert. — Budimpešta: 20.00 Igra 22.00 Cig. gl. — Milan-Trst: 20.45 Mascotta, opera, Audran. — Rim: 20.45 Orfej, lir. drama, Oedip rex, opera, Stravinski. — Praga: 19.20 Sketih, 20.05 Filharm. konc. — Varšava: 20.05 Ork. in vok. konc. 21.15 Lahka gl. — Vsa Nemčija: 20.15 Večer na weimarskem dvorcu muz.

Poizvedovanja

Zlata broška za narodno nošo je bila izgubljena v nedeljo od Rakovnika do Kozelje. Posstnega najditelja prosim, naj jo odda Vipavska ulica 5.

— Pri odelcelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko.

Nesreča pri nedeljskem delu v tovarni

Jurkloster, 16. aprila.

V nedeljo 15. aprila so popravljali tovarniški delavci g. Falterja vodotoč — tukaj ga imenujejo »fluider« — po katerem je napeljana voda iz dveh dolin, iz Lahovega in Nemskega grabna, do turbine pri tovarni. Fluider je zbit iz štirimetrovskih hojkovih debelih desk, katere nosijo iz okroglega lesa zbiti križi. Delavci so že odstranili dva stika desk, pri tretjem stiku so pa hoteli naravnati samo križ, da bi ne bilo treba stika razdirati. Pri dvigavanju

križa pa se nenadoma prevrne križ po bregu navzdol in vsa teža hlovdov in desk se zvali na spodaj stoječega tesarja Janeza Cverle, p. d. Koritnika iz St. Lenarta nad Laškimi in ga pokoplje pod seboj. K sreči je mož z glavo padel pod precej debel v bregu stoječ kamen, ki je zadržal moč padajočega lesa, da mu ni zdrobil glave. Lesovje mu je pa pretrlo spodnji život. Drugi delavci so hitro rešili Koritnika iz lesene pasti. G. graščak Falter je dal takoj prepeljati v bolnišnico v Celje.

Kaj pravite?

Kaj pravite, da zadnje čase kroži med ljudmi od ust do ust toliko raznih namigonov in šepetanj, vsakih celo nepodpisanih letakov, največkrat pisanih proti kakšni določeni osebi v našem javnem življenju? Čelo sportni »krog« se poslužuje te lepe taktike, za njimi pridejo seveda osebnosti prijatelji in neprijatelji tega ali onega odličnega, podrejenega in nadrejenega, na aferah zainteresirani ali desinteresirani ljudje. Se zgodi, da pridejo na sečerni meji zagrebškega čifutka, ki nese nekaj saharinška čez majo in že se razširi po deželi govorica o velikem tiholapstvu, o katero je zapleten ta ali oni odličnih gospodov. Se zgodi, da se znajde kje kakšen užaljenec, ki ob svoji 41 in pol letnici v časopisu ne dobi primernega slovesca in že govori: »Časopis je podkupljen!« Pa zopet se pripeti, da ta ali oni ne najde tudi v časopisu polrdila o grozni aferi, za katero je zaupno »vedel«, in zato govori: »Vsi so enaki lumpje!«

Kdor bi od teh in takih ljudi prišel malo kdaj pogledat v tiskarno, kako je tam in bi vedel, da maršičesa ne dovolijo tiskarski škral, ki je hujši ko tiskovni zakon, maršičesa pa ne dovolijo zdrava pamet, bi malo bolj spoštljivo govoril o tem, kaj časopis more in česa ne. Seveda: avtorjem nepodpisanih letakov je lahko govoriti to ali ono. In kdor jim verjame, bo verjel tudi, kadar bodo ti letaki pisali, da bodo jutri fatirali vsi mostovi čez Savo in Ljubljano. Zato ljudje, malo manj vere takim letakom, ker ne veste, kdo jih troši in ne, zakaj, ali iz hudobije ali iz nizkih namenov, le redko kdaj pa morda iz resničnega idealizma, pa to se dosedaj še ni zgodilo!

— Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozi in rahitisu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s Franz-Josef vodo izgubila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja.

Težke obdolžitve dolgoletnega župana

Peter Lipar, znani prosvetni delavec, ki že več kot 30 let nastopa kot kapelnik menške godbe, je bil leta 1908 izvoljen v menški občinski odbor. Od prevrata sem do leta 1933 je pa bil župan menškega.

Nekim občanom se je zdelo potrebno, da so ga leta 1933 meseca junija ovadili državnemu pravdnstvu, da si je hotel v letih 1929 in 1930 od občinske trošarine prilastiti enkrat 2400 Din, drugič 1789 Din. Prav tako so ga obdolžili, da si je leta 1927 prilastil 5500 Din od lovske zakupnine, ki jo je plačal v občinsko blagajno pokojni Jenčič Milan. Po daljših poizvedbah je državno tožilstvo ljubljansko dvignilo proti Liparju obtožnico, da si je gori navedene zneske kot javni funkcionar hotel prisvojiti. Glavna razprava o tej obtožbi se je vršila včeraj, dne 17. aprila t. l. pred malim senatom ljubljanskega okrožnega sodišča, kateremu je predsedoval s. o. s. Orožem, obtožnico je zastopal dr. Lučovnik, obtožbeno Liparja pa je branil dr. Pegan. — Pri razpravi je Lipar dokazal, da mu niti od daleč ni prišlo na misel kaj utajiti ali si prilastiti, ker je pred občinsko revizijo sam povedal revizorju, da gori navedenih trošarinskih zneskov po neki pomoti ni vpisal. Utajiti jih pa sploh ne bi hotel in ne mogel, ker je vedel, da ima blagajniško knjigo in vse podatke o plačanih trošarinah v rokah zaradi redne revizije mestna kontrola. — O manjkajoči lovski zakupnini v znesku 5500 Din je bil pri razpravi doprinesen popoln dokaz, da je pokojni Jenčič res ni plačal, čeravno ga je Lipar ponovno opominjal. Ker je bil Lipar za izterjanje lovsne odgovoren, jo je občini poravnal, njemu pa jo je na podlagi posebne poravnave povrnila oziroma plačala Jenčičeva vdova. Na podlagi vseh teh dokazov je sodišče Liparja oprostil vsake krivde in kazni.

Naznanila

Ljubljana

1 Današnji klavirski koncert znamenitega ruskega pianista Nikolaja Orlova bo brez dvoma eden najpomembnejših koncertov letošnje sezone. Pianist Orlov uživa svetovni sloves ter je eden redkih pianistov, da ima vselej in povsod polne hiše, kjerkoli koncertira. Zato naj nihče, ki se zanima za glasbo, ne zamudi nočnjega koncerta, ki bo točno ob 20 v dvorani Filharmonične družbe. Vstopnice za nočnji koncert se dobe tekom dneva v knjigarni Glasbene Matice, zvečer od pol 20 dalje pa v vezi Filharmonične družbe.

1 Klavirski kvartet. Gosli, viola in čelo v družbi s klavirjem tvorijo zelo srečno sestavo komorne skupine. V ponedeljek 23. aprila bomo na tretjem »Sloginemu« komornem večeru čuli klavirske kvartete Beethovna, Schumanna in Suka, ki jih bodo izvajali gg. Trost L. Sušteršič V. Müller G in Svetel H.

1 Francoski inštitut v Ljubljani bo priredil v petek, dne 20. aprila zelo zanimivo predavanje, ki ima naslov: »Pascal et sa famille«. Predaval bo g. univ. prof. Richard Zupančič. Predavanje bo v univerzitetni zbornici. Začetek ob 18.

1 Redni letni občni zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon« bo v ponedeljek, dne 23. aprila t. l. v društvenih prostorih Mestni dom.

1 Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani priredi svoj prvi družabni sestanek članstva v soboto, dne 21. aprila t. l. ob pol 9 zvečer v pro-

Koledar

Sreda, 18. aprila: Varstvo sv. Jožefa; Antia.

★

— Romanje na Trsat Na mnoge prošnje sporočamo: Vsem tistim, ki ste se za gotovo odločili, da greste z nami, pa ne morete plačati izkaznice in vozovnice do 25. t. m. bomo zagotovili prostor na posebnem vlakcu, če nam do 25. t. m. obvezno sporočite, da boste plačali najpozneje do 5. maja. Mesta, ki jih bomo sami rezervirali brez naročila, bomo oddajali zaporedno proti takojšnjemu plačilu, dokler jih bo kaj na razpolago, brez ozira, če so bili prijavljeni ali ne. — Podrobna pojasnila v listu »Preporod« pošljemo vsakomur brezplačno. Pišite dopisnico na naslov: »Sveta vojska«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

— Hrvaško pevsko društvo »Trebevič« v Sarajevu bo letos proslavilo svojo 40. letnico. Kol ugov v proslavo bo 9. maja koncert, za katerega je bil razpisani poseben natečaj bosanskih pesmi, ki so jih uglašili skladatelji. Doslej je prišlo osem kompozicij, med katerimi so tudi kompozicije g. Dugana in g. Demetra. Na koncertu se bo odločilo, katera od osmih doslej izročnih kompozicij bo prišla na spored proslave »Trebeviča«, ki se bo vršila jeseni.

— Za srce, ledvice, kamne, jetra, želodec, nožanje žleze in čiščenje krvi je vendar najboljša naša Radenska slatina. Zahtevajte vedno in izrecno le Radensko slatino.

— Dobava gramoza za državne ceste v območju tehničnega razdelka okrajnega načelstva v Kranju. Ker je prva ustmena licitacija za dobavo gramoza za leto 1934-35 le deloma uspešna, razpisuje tehnični razdelek drugo ustmeno licitacijo na 8. maja 1934 ob pol 10 v pisarni mestne občine v Trzinu še za sledeče cestne proge drž. ceste št. 51: 1. med km 0,0 do 5, 2. med km 5 do 11,25, 3. med km 11,25 do 21,920. K licitaciji morajo ponudniki prinesiti potrdilo davčne uprave o plačanih davkih za tekoče četrtletje ter blagajniško položnico o vloženi kavi. Popoln razglas o dobavi gramoza glej v Službenem listu od 14. marca 1934, št. 21.

— Dva nova mostova čez Uno. Dne 6. maja bodo slovesno otvorili največji most v vrbaski banovini in sicer železniški most čez Uno pri Otoki. Most je stal pet milijonov dinarjev in je dolg 150 metrov. — V Bihacu pa bodo še letos začeli graditi betonski most čez Uno, ki bo stal okrog štiri milijone dinarjev.

— Nečloveški sofer. Iz Osjeka poročajo: Sofer Batine tovarne v Borovu je peljal le dni dva gospoda iz Osjeka v Borovo. Ko je prišel na vukovarsko cesto, je tako nespretno sofiral, da je podirjal svinjskega pastirja Miljkovića, ki je stal na robu ceste in pasel svinje. Miljković je padel pod avtomobil in si zlomil desno nogo. Gospoda, ki sta bila na avtomobilu, sta naročila soferju, naj pelje ponesrečenca v bolnišnico, sofer pa ju ni slusal. Ko je na kraj nesreče prišel soferjev gospodar Gruber in pozval soferja, naj gre z njim na policijo, se je sofer zoperstavil in zapretil svojem gospodarju, da ga bo povozil z avtomobilom, če se ne umakne. Gruber se je moral umakniti, sofer pa je odpeljal proti Borovu, pustivši ponesrečenega Miljkovića na cesti. Proti nečloveškemu soferju je uvedeno sodno postopanje.

— Doraščajoči mladini nudimo jutro: čašico naravne »Franz-Josefove« grenčice, ki dosega radi tega ker čisti kri, želodec in čreva, pri dečkih in deklicah prav izdatne uspehe

— Nove knjige. Frana Erjavca zbrano delo I. zvezek urejajo dr. Anton Slodnjak (Zbirka domačih pisateljev) 60 Din; dr. Fr. Veber, Knjiga o Bogu broš. 108 Din, vezano 124 Din; Lavtizar Jos., Marijina božja pota v Evropi — šmarnice za leto 1934, vezano 35 Din; dr. Roman Tominec, Naša ljubezen Tebi Gospa vezana 30 Dn; Naša pot — II. del — O etivu in še kaj, broš. 10 Din; Sv. Janez Bosko, apostol mladine 1 Din; Bučer, Čez steno, roman 28 Din, vezan 40 Din; Kuret-Romuald, Slovenski pasijon — igra 20 Din; Ivana Cankarja zbrani spisi XVII., zvezek (Črtice 1911—1913 — Milan in Milena — Moje življenje — Gresnik Lenart) 68 Din, vezan polplatno 80 Din, platno 86 Din, polusne 110 Din; Sinclair Upt., Dolarji I. del roman 26 Din, vezano 40 Din; Galsworthy John, Saga o Forsythu, roman III. knjiga vezano 80 Din; Mann Heinrich-Javornik, Velika stvar, roman 80 Din; Palača Spana, povest 12 Din. Vse te knjige ima na zalogi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

starih Trgovskega doma. Vabljeni so vsi gg. trgovci in njihove obitelji, kakor tudi prijatelji trgovstva.

1 Sestanek upokojenih železniških uslužbencev in delavcev bo dne 22. aprila ob pol 10 dopoldne v mali dvorani Delavske zbornice, IV. vhod iz Copove ulice, pritišče (prejšnji prostori Borze dela). Na sestanku se bo razpravljalo o ustanovitvi lastnega podpornega društva za slučaj bolezni in smrti ter o brezplačnem zdravljenju v bolnišnici.

1 Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marijin trg 5, in mr. Kuralt, Gospodstva c. 4.

Maribor

m Akademski kongregacija ima danes v sredo ob 20 svoj redni cerkveni sestanek v kapeli pri oo. franciskanih.

m Krščanska ženska zveza za Maribor in okolice priredi meseca julija t. l. romanje v slovenski Lard — Rajhenburg. Vsi, ki bi se radi udeležili romanja, naj se prijavijo do 16. junija pri odbornicah ali pa v pisarni Krščanske ženske zveze, ki posluje na Aleksandrovi cesti 6/1. Vsako sredo in soboto od 8 do 11 in od 2 do 5 popoldne. Polovična vožnja in posebni vlak preskrbljen. Vožnja tja in nazaj stane 50 Din. Ob prigrisatvi je treba plačati 25 Din, ostalih 25 Din se mora plačati zvezi najpozneje do t. julija t. l. Romanja se lahko udeležijo tudi nečlani. Natančnejša pojasnila se bodo še objavila. — Odbor.

m Akademijo priredijo dijaki tukajšnje drž. trgovske akademije v soboto, dne 21. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma s pričetkom ob 20 v proslavo junakov Krsta Frankopana in Petra Zrinjskega.

— Podivjani bik povzročil nesrečo. Te dni je bil v Križevcih semen, na katerega je neki kmet prignal svojega bika, ki je pa naenkrat podivjal in ušel. Divjal je po cesti in se z vso silo udaril v konja, ki sta vozila sodno komisijo. Sodnik Jakšič je skočil z voza in bežal, bik pa za njim. Vendar se je sodniku posrečilo, da se je pravočasno umaknil biku, ki ga je laetnik s pomočjo par kmetov obvladal. Šele tedaj pa je prišlo do hude nesreče. Voznik je hotel pogledati, če sta konja kaj ranjena. Pri tem ga je pa plašen konj z vso silo udaril s kopitom po glavi in mu zlomil zgornjo čeljust ter izbil več zob. Poleg tega je ranjeno vse desno lice. Prepehali so ga takoj v bolnišnico. Tudi podivjani bik si je močno poškodoval nogo in ga je mesar takoj kupil in na klavnici pobil.

— Oddaja častniške restavracije v Ljubljani. Upravni odbor Oficirskega doma v Ljubljani oddaja v najem svojo restavracijo z menzo za časa 1934-35. Ponudbe poslati do 15. maja t. l. omenjenemu odboru. Pogoji so na razpolago pri upravnem odboru Oficirskega doma v Ljubljani.

— Prejeli smo poročilo, da pride letošnje novo Bok pivo pivovarne Union, ki je izdelano iz pristnega bavarskega slada, v soboto, dne 21. aprila v promet. Letošnje novo Bok pivo je zopet zelo okusno, prijetno in blago v okusu in bo gotovo zadovoljilo najbolj razvajeni okus.

— Se 13 dni, pa gremo pit rogaško slatino k izviru — v Rogaško Slatino, kjer velja v času od 1. maja do 15. junija popolna 20dnevna oskrba Din 1000 in Din 1200. Prospekte in cenik dobite pri upravi zdravilišča ali pri »Putniku«.

Mariborske vesti:

Varujmo zgodovinske znamenitosti

Kratko smo se že bavili z vprašanjem zaščite zgodovinskih in umetnostnih spomenikov mariborskih, glede katerih je osvojila sedaj mestna občina načelno važen pravilnik, ki podrobno ureja to vprašanje in katerega so sestavili naši priznani domači

Prof. Franjo Baš, znani mariborski zgodovinar in mlinoslovec, ki je med najvnetejšimi zagovorniki zaščite spomenikov v Mariboru.

zgodovinski in umetniški strokovnjaki. Pravilnik posega globoko v zasebnopravno lastninsko pravico, ker postavlja načelne zahteve o vzdrževanju in ohranitvi objektov in posameznosti v sedanjem stanju, proglašuje prazgodovinske najdbe za javno last, zaščituje gotova ozemlja v mestnem področju s prepovedjo samolastnih izkopavanj ter gradbenih

□ Škof dr. Njaradi v Mariboru. V ponedeljek je prišel v Maribor škof dr. Njaradi iz Križevcev. Na kolodvoru ga je sprejel prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič. Škof Njaradi je prenočil v Mariboru, včeraj pa je odpotoval v inozemstvo.

□ Mladina, pridi! in se oddolži spominu velikega apostola mladine ter njenega zaščitnika sv. Janeza Boska s tem, da se udeležijo cerkvene proslave jutri v četrtek, petek, soboto in nedeljo v tukajšnji stolnici, v nedeljo 22. t. m. popoldne ob treh pa izven cerkvene proslave v veliki unionski dvorani. Pridite v duhovno šolo sv. Janeza Bosca!

□ Še ena trinadstropna hiša. Bo le živahna letošnja gradbena sezona. Na vogalu Maistrove in Prešernove ulice bo zrastle tekom letošnjega poletja iz tal zopet nova trinadstropna stanovanjska stavba. Pozidal jo bo tovarnar g. Wögerer.

□ Pričetek kopalne sezone. Vroči dnevi so zvaliboli precej kopalcev na dravska obrežja. Kristianovo dravsko kopalnice je že odprto ter v opoldanskih urah zasedeno od nestrpnih kopalcev, ki se zaenkrat samo solnčijo, je pa tudi nekaj takih, ki se ne bojijo mrzle Drave.

□ Za slučaj električnih nezdod. Mariborski reševalci se vsestransko izpolnjujejo ter se vežbajo tudi v pomoči za slučaj električnih nezdod.

Celie

c Apologetični odsek DMK ima drevi sestanek. Na dnevnem redu je predavanje: Cerkevno občestvo.

c Gostovanje ljubljanske drame. Ljubljanska drama bo gostovala v celjskem mestnem gledališču v torek, dne 24. t. m. z Dostojevskega: Bratje Karamazovi.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

Drama

Začetek ob 20.

Sreda, 18. aprila: »Beograd nekdanj in sedaj«. Red Sreda.

Četrtek, 19. aprila: »Visoška kronika«. Red Četrtek.

Petek, 20. aprila ob 15: »Konec potie. Dijaska predstava. Cene od 5 do 14 Din.

Sobota, 21. aprila: »Gospoda Glembajevci«. Izven.

Opera

Začetek ob 20.

Sreda, 18. aprila: »Ples v Savoju«. Red A.

Četrtek, 19. aprila: »Viljem Tel«. Red B.

Petek, 20. aprila, ob 20: Ljudski simfonični koncert skladb Antona Dvoraka v Unionu. Izven. Znižane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 18. aprila: Zaprt.

Četrtek, 19. aprila ob 20: »Gorenjski slavček«. Zadnjikrat. Red B.

Ali imate
lepe, bele
zobe?

Oni so najlepši
naravni nakit.

Naj Chlorodont skrbi za lepoto
in zdravje Vaših zob. Če se
zjutraj in zvečer uporablja

**zobna pasta
Chlorodont**

postanejo zobje sijajno beli in
zobni emaji se ne pokvari.

Mala tuba Din. 8.-
Velika tuba Din. 13.-

CHLORODONT

dovoljeni, posebej pa se še bavi s posameznimi zgodovinskimi in umetniškimi znamenitostmi mesta ter jih imenoma uvršča v vrsto zaščitnih zgradb in predmetov. Za javnost pa je ta pravilnik ob enem zanimivo opozorilo na naše domače znamenitosti, ki jih večina mestnega prebivalstva sploh ne pozna in ne uvažuje.

Deli se pa mariborski spomeniki v pravilniku na trije področji: prazgodovinski, zgodovinski in umetniški. Prazgodovinski spomeniki so zaščiteni s tem, da se mora vsaka prazgodovinska najdba na področju občine prijaviti Muzejskemu društvu ali Banovinskemu arhivu ter si ne sme najdenih predmetov nihče prilastiti ali jih zavreči. Na zaščitenem ozemlju se izda gradbeno dovoljenje šele po predhodni izjavi Muzejskega društva ali Banovinskega arhiva. Ako to prijavi, da ima na zadevnem stavbišču znanstven interes, se mu mora dati možnost, da stavbišče preišče na svoje stroške v določenem času.

Za kraje zgodovinskega in umetniškega značaja se načelno proglašajo vse ozemlje starega Maribora med mejami: Gregorčičeva—Trg svobode—Kopalnica—Drava—Pristanišča in Strossmajerjeva ulica. V označenem ozemlju se mora v splošnem ohraniti sedanjost floris ter se mora vzdrževati in dopolnjevati v svojem zgodovinskem umetniškem značaju. Vzdrževati se morajo po potrebi višinski črte stavb ter sedanjosti strešnega kritja z bobrovi. Naprava novih ali preurejanje obstoječih fasad in izloženih portalov se mora harmonično prilagoditi značaju tega mestnega dela. Deli ulic ali trgov, v katerih ne prevladujejo zgodovinski ali umetniške zgradbe, se po potrebi prilagodijo zgodovinski, oziroma umetniški okolici. To pa ne velja za Korosko cesto med Vodnikovim in Glavnim trgom, Glavni trg in vzhodno stran Vetrinske ulice, ki morajo v celoti ostati neizpremenjene, izvzemši vogala ob Tattenbachovi ulici in ulici Ob jarku.

S tem pravilnikom se je končno uredilo pereče mariborsko vprašanje ter so se obvarovale sedanje zgodovinske in umetniške znamenitosti pred nevarnostjo pretirane želje po »moderniziranju«.

Prva taka večja se je vršila ob tehnični asistenci nastavlencev mestnega električnega podjetja na daljnovodu visoke napetosti za artilerijsko vojašnico. Reševalci so imeli priložnost upoznati se z vsemi nevarnostmi električnega toka ter so se vežbali v reševanju ponesrečenec. Take vaje so v Mariboru važne, ker se dogaja radi obsežne elektrifikacije v mestu in okolici razmeroma dokajšnje število nezdod od elektrike, ki dostikrat izpadejo usodno tudi za reševalce, ki niso posebej izvežbani za take slučaje.

□ Nova tovarna v obratu. Rosner-Löblov tovarna bombažnih tkanin v Melju je pričela nedavno obratovati. Dnevno je zaposlenih sedaj že okoli 50 delavcev.

□ Mariborčani radi nasedajo. Policija je aretirala nekega Gorgja Tesanovića iz Belgrada, ki je nabiral oglase za neko edicijo Jugoslovanskega kola. Po priznanicah, ki so jih našli pri njem, so ugotovili, da je inkasiral samo v Mariboru za inzerate 40.970 Din. Ko se je policija telefonično informirala v Belgradu, je dobila odgovor, da nima Tesanović pooblastila za inkasiranje denarja... Oddali so ga sodišču.

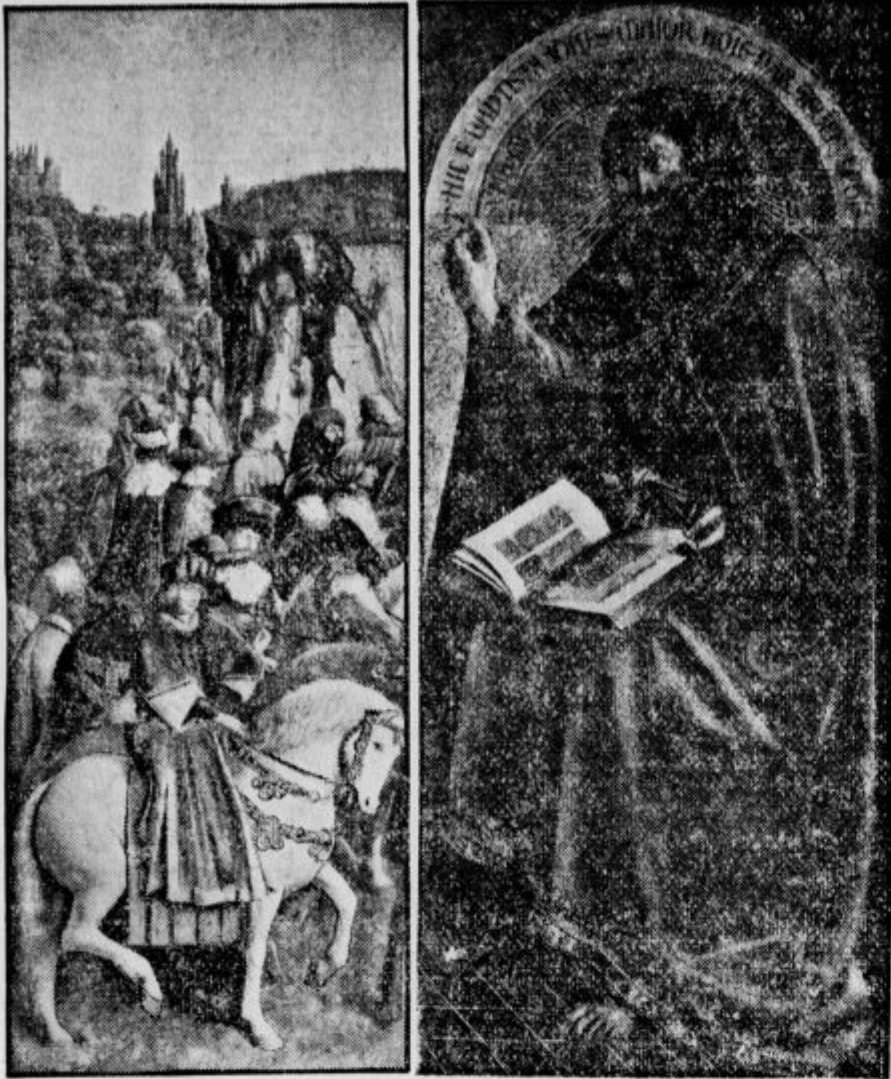
□ Trem odvnetnikom razbite table. Neznance so v temni noči zbodile v oči napisne table treh odvnetnikov na križišču Aleksandrove in Sodne ulice. Naslednjega jutra so bili na zidu mesto bleščočih steklenih plošč z zlatimi črkami le še žalostni ostanki razbitih črepij...

□ Otok je bil vtopljen! Včeraj smo javili o najdbi trupla novorojenčka v Pesnici. Sodna komisija, v kateri so bili sodni zdravnik dr. Jurečko, preiskovalni sodnik Rupnik in zapisnikar Tomo Petrovič, je izvršila obdukcijo ter ugotovila, da se je otrok narodil živ in zdrav, smrt pa je nastopila radi zadušenja v vodi. Nečloveška mati je svojega otročička po porodu vrgla v Pesnico. Za storilko poizvedujejo orožniki.

□ Lahke zaslužke — strogo plačilo. Pred malim senatom je sedela včeraj četvorica voznikov in nastavlencev neke mariborske špedicijske tvrdke. Pohlep po lahkem zaslužku jih je spravil na zatožno klop. Tvrdka je prevzela premož s kolodvora v neko tovarno, vozniki pa so na svojo pest prodali voz premož neke drugi stranki. Prvic se je posrečilo, ko so pa prodali še drug voz, so jih zasačili. Izgubili so službo, povrh pa dobili še od sodišča plačilo: Andrej P. 5 mesecev in pol, Stefan in Konrad P. 4 mesece in pol in Rupert I. 3 mesece in pol strogega zapora z dveletno častno izgubo, vse pa pogojno za dobo 2 let.

□ »Veliki adresar za mesto Maribor in širšo okolico« izdelek tokom leta 1934. 55.000 adres-remek delo »Reklame«. Hitite z naročili pri Tiskovni založbi r. z. o. z. v Mariboru, Gregorčičeva ul. 26, telefon 29-70.

□ Sedaj je narobe: švercati so pričeli Avstrijci. Že nekaj časa so mariborski trgovci, zlasti oni s čevlji in sviljo, prijetno presenečeni. Mnogi se namreč številu kupcev iz Avstrije. Za Avstrijca s šilingi je naše blago tako poceni, da se riziko šverca popolnoma izplača. Še pred nekaj leti je mariborska trgovina radi šverca znatno trpela, sedaj pa bo ravno narobe.

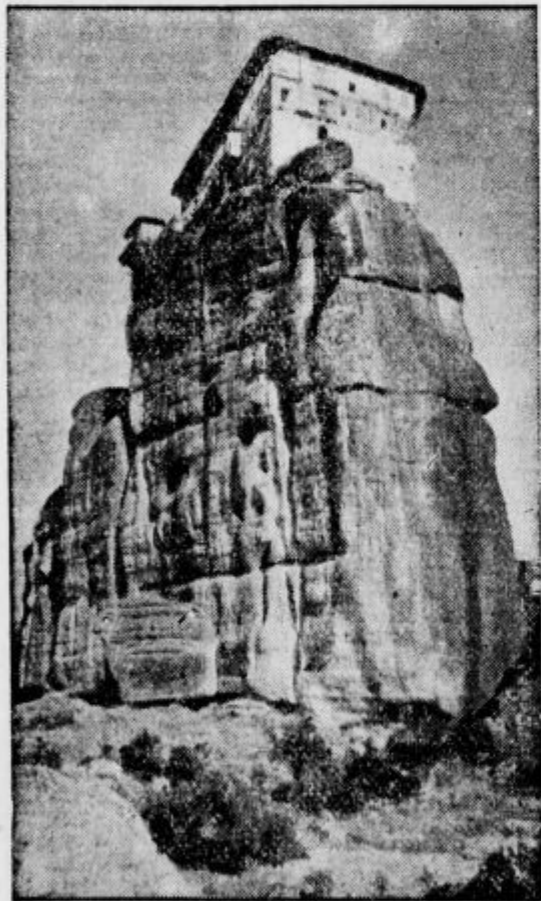
Rubens: Pred to umetnino se čutim revnega slikarja brez duše

V cerkvi St. Bavo v Gentu so neznani ljudje ukradli eno krilo križnega oltarja, ki sta ga poslikala slavna slikarja brata Hubert in Jan van Eyck. Doslej se policiji še ni posrečilo odkriti tatov. Preiskava je toliko bolj težavna, kolikor si javnost sploh ne more razložiti namena, ki so ga imeli tatovi; saj je jasno, da se tatovom ne bo posrečilo prodati tako dragocenih slik, ker so preveč znane. Kdo ve, kakšen namen so prav za prav imeli?

Po zaključku svetovne vojne je bil ves oltar zopet v cerkvi St. Bavo v Gentu. Ze l. 1566 so dragocene slike shranili iz katedrale v Gentu. Šele na podlagi versajske mirovne pogodbe so postavili dragocene umetnine zopet ena staro mesto. Delo smatrajo za višek srednjeveške umetnosti. Izvršeno je z oljem (višina 3,43, širina 0,50). Navdih za delo je dal praznik Vseh svetih. Stroške za to izredno umetnino sta križala Jakob Vydt in njegova žena, ki sta tudi naslikana ob strani. Delo so dovršili

l. 1420. Zamišl pripisujejo Hubertu, toda ta je že umrl, preden je bilo dovršeno; šele njegov brat Jan van Eyck je delo dokončal, in sicer 6 let po Hubertovi smrti.

Kakor rečeno gre za križni oltar, katerega sredina je nepremična. Le ob času velikih praznikov so odprli obe krili, da so jih verniki lahko občudovali. Celotno o slavem mojstru Rubensu gre glas, da je ob pogledu na to umetnino dejal, da se čuti »revnega slikarja brez duše«. Predmet slike je molitev Boga. V spodnjem pasu se na zeleni pokrajini zbirajo sveti moške in svete žene ob studencu življenja in molijo Jagnje božje, na drugi strani je naslikan sv. Janez Krstnik. Prav ta del so ukradli tatovi. Ko je oltar sklenjen, se prikaže še oznajenje Marije Device, nadalje Bog Oče, angeli ter Adam in Eva. Ukradeni del meri v višini 1,47, v širini 0,50. Vidimo ga na naši sliki, in sicer sprednjo in zadnjo stran (sv. Janez Krstnik).

»Bratovščina svetega Nila« je v 14. stoletju ustanovila pravo samostansko državo. Zgradila je 24 samostanov, in sicer vse na takih skalah, kakor jih kaže naša slika. Dostop v samostan je bil zelo težak. Danes so ti čudni menihi nastanjeni samo še v treh takšnih samostanih, toda tudi v teh bo v najkrajšem času izginilo življenje.

Brezbožna propaganda se kmela ne prime

Jaroslavski, vodja sovjetske protiverske propagande, vedno zopet nastopa z govori o velikem razočaranju, ki ga je obrodilo dosedanje delovanje Zveze brezbožnikov. Brezbožniki so zadeli na poseben odpor pri kmetih osrednje rodovitne Rusije. Vlada je na pritožbe brezbožnikov odgovorila: »Pustite kmete na miru, ker bi bilo sicer ovirano pospravljanje in odvažanje deželnih pridelkov!«

Jaroslavski je posvetil po tem porazu vso pažnjo mladini. Vsi dosednji učbeniki izhajajo v novih popravljenih izdajah s protiverskimi napadi. Ljudske šole in otroška zavetišča so prejela prva nove »brezbožne abecednike«, kjer sledijo vsaki črki protiverske slike in beseda. Tako mora ponavljati razred pri pisanju črke »b«: babjeverniki se bojuje bogova, pri črki »v«: verska vinjenost vara« itd.

Madame Lupescu, ki igra tako važno vlogo v političnem življenju Romunije

„Živela svoboda!“

Ob italijansko-švicarski meji so za časa volivne propagande v Italiji ujeli skupino antifašistov, ki je po zadržanju italijanskih oblastev hotela vtiho-tapiti v Italijo veliko množino letakov proti fašističnim volitvam. V trenutku, ko so orožniki hoteli zgrabiti mladega antifašista Maria Levija, je ta skočil v reko Treso, da bi se rešil na švicarsko stran. Na drugi strani so stali Švicarji in opazili prizor. Švicarski cariniki so hiteli Leviju na pomoč in ga tudi rešili. Ko je Levi srečno prispel na švicarski breg, je ogorčeno zavpil fašistom na drugi strani »Živela svoboda!« V fašističnem poročilu so ta njegov klic izpomenili v »Proč z Italijani bojazljivci!« — V Italiji je bilo v tej zvezi aretiranih 20 antifašistov. Med temi je baje 18 Židov. Fašistični tisk je začel gonjo proti Židom. — Aretiran je bil Levijev oče, profesor Giuseppe Levi, znan naravoslovec; nadalje tudi Levijev brat. V Parizu je bilo 8. aprila v dvorani »Wagram« veliko zborovanje proti antisemitizmu, na katerem so govorili Bernard Lecache, prof. Prenant (Sorbona), Andre Malraux (prix Goncourt), Jean Longuet, Paul Perrin, duhovnik Mangold, Georges Pioch, Perkain, Izard, Brosollette, Bontemps.

Cherchez la femme!

Ognjenik in ledenik obenem bruha pepel 20 km visoko!

Vulkan na Islandiji, v deželi večnega ledu! Da, vulkan Skeidar-jökull je prišel sredi večnega ledu nenadoma bruhati. Strašen ogenj iznad velikanske grmade ledu, strašen, a obenem krasen pogled, kakršnih človek malo učka!

Ljudstvo, ki je naseljeno ob vznožju vulkana, ima sicer smisel za lepoto narave, toda v takšnih trenutkih mora predvsem misliti na svoje življenje. To ljudstvo je odvisno od muh tega vulkana, če je on miren, tudi ono lahko mirno živi in obdeluje svoje zelene oaze sredi večnega ledu in lovi ribe v rekah in jezerih. Ko se pa ta ledenik oglasi in prične bruhati iz sebe ogenj, tedaj gre za življenje in smrt.

Prav na veliko noč se je začelo bruhanje ognjenika. Kakor pod vplivom tajinstvenih rok so se velikanske ledene skale ob vrhu ledenika zdrobile in strmoglavile v reko Skeidar. Kdo bi se mogel dovolj načuditi prizoru, ki je nastal, ko so se te skale valile v reko in je reka nenadoma prestopila bregove in pričela valiti s seboj vse, kar ji je bilo na poti. Nato je prišel bruhati ognjenik. Nastala je nenadno tema, ki je zavila pod svoj plašč zeleni svet cvetočih polj in gore ledu. Iz žrela je švignil ognjeni steber v silne višave, kakor nekak prst, ki kaže proti nebu, obdan s paro; nato je zopet ugasnil, kakor bi se umaknil v notranjost žrela. Kmalu nato se je zopet prikazal in švignil še višje, nato je zopet zginil. V 20 minutah se je to šviganje in ugaševanje ponovilo 78 krat!

Medtem, ko so ta prizor opazovali s prestolnice Reykjavik, ki stoji 250 km stran, in se čudili tej prikazni, se je v okolici ognjenika Skeidar-jökull pričela zemlja tresi in začulo se je bobnenje. Velikanske plasti pepela so se vlegle nad vasi na južnem pobočju. Reka Skeidar je poročila narastla za 10 km na široko. Valila je s seboj ogromne količine tople vode, ki je pritekala s pobočja vulkana. Voda se je razlila v vse smeri. Nastalo je vse polno majhnih rek, ki so si takoj napravile strugo in se valile dalje po njej. V veliko nesrečo se je smer vetra na velikonočni ponedeljek obrnila proti severu. Prišlo so v nevarnost vse vasi na severnem pobočju; ognjenik je namreč vedno bruhal in metal ogenj in lavo iz svojega žrela v silne višave. Nekateri so mnenja, da je pepel metalo 20.000 metrov visoko. Od trenutka do trenutka je nevarnost za obljude vasi naraščala.

Z mrzlično naglostjo so pričeli prazniti vasi. Ribiči in kmetje so vzeli s seboj, kar so utegnili, in se odpravili na pot dalje proti severu. Ognjenik se noče umiriti; še vedno bobni in grmi v notranjosti. Marsikje je pepel uničil spomladansko cvetje, umoril mlade rastline in na gladini jezer so se pokazale mrtve ribe. Toda v kratkem času bo iz tega pepela vzklilo novo življenje. Kmet bo prav iz te nove zemlje priklical s svojo pridno roko nove rastline. Toda zanj ima še vedno besedo Skeidar-jökull.

Ognjenik v deželi večnega leda!

Dne 1. maja bodo razglasili na Dunaju novo avstrijsko ustavo, ki sloni na načelu avtoritete. Na levi minister dr. Ender, avtor nove ustave, na desni ministerialni svetnik dr. Jäckl, načelnik ustavnega urada v kanclerjevi pisarni, ko popravljata besedilo nove ustave

Takole se vadi mladina in utrjuje že v zgodnjih urah. Zdrava duša v zdravem telesu!

Okuženi komarji so zasenčili nebo

Iz južnozpadne Afrike poročajo, da so imele poplave v zadnjih mesecih strašne posledice. Izbruhnile so kužne bolezni, predvsem v močvirnatih krajih. Nevarni komarji, ki prenašajo mrzlico, so se pojavili vsepovsod. Zastrupili so tudi vodo. V okraju Gobabis je umrlo že 31 Evropeev in 70 domačinov za malarijo. Proti večeru se dvignejo komarji in vprav zasenčijo nebo. Voda je poškodovana tudi železniške nasipe. Promet se ne more redno vršiti. Nastalo je tudi pomanjkanje živil in tudi zdravil. V Winthuku sta se pojavila tifus in davica. Kmalu bo mesto tudi ob električno razsvetljavo. V Keetmanshoopu tudi razsaja tifus. Te vesti so posebno vznemirile Anglijo, ki gospodari v južni Afriki.

Preden greš na pot

Nohti naj bodo tako ostrženi, da ostanejo v isti višini z mesom na prstih, ker se na kratko ostrženi nohti zajedo v meso in povzročijo vnetje. Kurja očesa je treba odstraniti s toplimi kopolmi in drugimi sredstvi.

Občutljive noge, posebno, če se rade potijo, je treba popudrati s salicilovim praškom, preden obujemo nogavice.

Za pot izberi dobre, stare in že udelane čevlje! Položi v čevlje za podlago papir, da tako preprečiš drgnjenje nog ob podplate, ki niso vselej ravni.

Ko se vrneš s poti, operi si noge v mrzli vodi ali jih vsaj obriši z mokro junjo, osuši jih ter napudraj ter obuj druge nogavice in druge čevlje.

Pot k sodobnosti

V svoj urad bi lahko šel ob Prešernu in ob novi ograji zakraj Ljubljance; lahko tudi mimo stojnic na trgu, saj diha z njih pomlad in življenja polna prešernost naših krošnjarič, a vendar jo tako pogosto zavijem na desno — okoli Jugoslovanske knjižarne. Veste, danes mora biti človek »à jour«, časnikar še prav posebno, sicer poreklo o vas, da ste pustili, če ne celo, da ste konservativni. In tam ob knjižni izložbah se »ajouriramo«, se sodobim... Prebiram naslove knjig, pri drugih tudi reklamo, ki hvalabogu navadno vsebuje tudi vsebino. Včasih bi jo od »Europe« lahko urezal naravnost čez Dalmatinsko ulico, a kaj rado me na križišču nekaj zanese v Miklošičevo; ne toliko »Jutro«, nabito na vogalu — tovariši pri Jutru mi bodo gotovo oprostili, saj vem, da tudi oni listov ne bero — temveč Kleinmeyerjeve knjige. Tudi ob teh se sodobim nekaj časa, nakar grem dalje. In vendar sem se te dni ojunatil. Stopil sem v knjižarno. Kakšen užitek! Na levo in desno okoli mene vse novo, moderno, sodobno, zadnje, za sodobnike vse nujno potrebno.

»Zelite?« — »Oprostite! Koliko stanejo knjige založbe »Albatros«?« — »36 ali 56, po obsegu.« — »Tako, tako... saj so razmeroma poceni...«

Ne vem, ali sem takrat imel v žepih celih 6 dinarjev, vem pa, da se mi je v glavi zabliščalo in da sem v tej luči zagledal pred seboj sinčka, ki me je prejšnji dan objokan rotal za 6 dinarjev — za revolver. Potolažil sem ga, da se vendar razorožujemo. Pozdravil sem vpludnega knjižarja in odšel s korakom gentlemana, ki ga knjige niso zadovoljevale...

Da, da, tako je mogoče, da sem vedno »à jour« in da se mi moj prijatelj tudi, kako utegnem kljub napornemu delu slediti vsem pojavom na svetovnem knjižnem trgu.

Pa sem v »Daily Mailu«, bobnečem glasilu starega Rothermereja v fašistični obleki, bral, kako strahovito je socialistična občinska uprava ponižala avstrijskega razumnika, ko ni znal njegovega standarda toliko dvigniti, da bi si lahko kupil zaželeno knjigo. —ski.

»Oprostite, zgubila sem diamantni prstan.«
»Kakšen je bil?«
»Kakor pravi.«

UMIVAJTE **ZOBE** KAKOR UMIVATE **ROKE!****MILO ZA ZOBE**

JE EKONOMIČNO. KER TRAJA MNOGO DALJE KAKOR KATERA DRUGA ZOBNA PASTA

Poizkusite!

POIZKUSNA SKATLA

3-
DIN**Gospodarstvo****Austrijski upi na rimski sporazum**

Komaj je minulo nekaj dni od podpisa rimskega protokola, je že začelo deževati konkretnih predlogov z avstrijske strani o povečanju avstrijskega izvoza v Italijo. Vladi so gospodarske organizacije predložile celo listo predmetov, pri katerih naj doseže od Italije ali znižanje carin za 50% ali pa naj se pri nekaterih carinah sploh odpravi, namreč pri tistih, ki se ne izdelujejo v Italiji.

Predvsem postaja vedno glasnejša lesna stroka, ki se nahaja v težkem položaju, čeprav mora reči, da se zanjo Avstrija zelo trudi, da ji pridobi nova tržišča. Avstrija se zaveda pomena lesne stroke, saj šteje ta stroka 8000 obratov, ki zaposlujejo z družinami vred 330.000 ljudi. Za lesno stroko je Avstriji uspelo dobiti od Francije, Italije in Madžarske kontingentov za 650.000 ton raznega lesa, kar se bo dosti poznalo, čeprav najbrže ti kontingenti docela ne bodo izkoriščeni.

Prav velike upe stavlja Avstrija na to, da bo Italija kupovala pri njej največ železa in izdelkov. Doslej je bil izvoz železa, jekla in kov. predmetov tako v Italijo kot na Madžarsko majhen. Med drugimi zahteva Alpska montanska družba znižanje prevoznih tarif do Trsta, da si na ta način olajša konkurenco. Veliko se v avstrijskih trgovskih in gospodarskih krogih sploh govori o prosti coni v tržaškem pristanišču. Po novih pogodbah bo imela

Avstrija v tržaških skladiščih velike ugodnosti, deloma z oprostitvijo pristojbin, deloma z znižanjem. Polagoma hoče Avstrija čimveč svoje zunanje trgovine pošiljati skozi Trst, iz katerega hoče napraviti avstrijsko uvozno pristanišče za sirovine iz vsega sveta.

V trgovini z Italijo je Avstrija dosegla že lepe uspehe. Aktivnost njene zunanje trgovine z Italijo se je povečala od 7,2 milij. šil. v letu 1932. na 30,5 milij. šilingov. Ta aktivnost se tudi v tekočem letu izboljšuje. Avstrijski izvoz iz Italije je v prvih dveh mesecih v primeru z istim časom lani padel od 7,6 na 6,9 milij. šil., dočim je istočasno avstrijski izvoz v Italijo narasel od 10 na 14 milij. šil.

Na drugi strani pa ni dosti znanega, kaj želi Italija v zameno od Avstrije, ker so vse koncesije Avstriji bile dane iz političnih razlogov. Italija ima interes ne samo na politično samostojni Avstriji, ampak tudi na gospodarski okrepitvi, ker ve, da je predpogoj politične samostojnosti gospodarska neodvisnost.

Sveveda vse italijanske prednosti, ki jih dajejo Avstriji, ne pomenijo vsega. Ni Italija edini kupec avstrijskih proizvodov, in če odpovedo drugi avstrijski sosedje kot n. pr. Nemčija, Češkoslovaška in naša država kot odjemalci, potem tudi vsa italijanska pomoč Avstriji ne pomaga.

V. z. »KUGELA« k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. br. 437 od 10. I. 1934

Gospodarska literatura

Priročnik za mojstrske in pomočniške izpite. Pravkar je izšla knjiga pod naslovom »Priročnik za mojstrske in pomočniške izpite«. Spisal jo je predsednik mojstrskih izpitnih komisij Zbornice TOI g. dr. Josip Pretnar ob sodelovanju ostalih predsednikov in članov-mojstrov teh komisij v Ljubljani. Novem mestu, Celju in Mariboru. Knjiga obravnava na 93 straneh poljudno in lahko razumljivo vso itarino, ki jo morajo vsaj v glavnem obvladati kandidati pri teoretičnem izpitu za mojstre in pomočnike (zakonodaja, iz pravnega prava, iz poslovanja obrtnika s poslo in železnico, iz računstva, geometrije, kalkulacije in obrtno knjigovodstva). Vaze je tudi seznam izdelkov in del za praktični del mojstrskega in pomočniškega izpita. Knjiga je spisana vseskozi strokovnjsko in obsega snov, ki jo je odobrila kralj. banska uprava kot tvarično za splošni teoretični in za praktični del teh izpitov. Služila bo kandidatom kot jako dober priročnik za pripravo na izpit, poleg tega pa tudi izpitnim komisarjem, funkcionarjem obrt. združenj in obrtnikom sploh, da se seznanijo s predpisi, ki jih mora poznati vsak izobražen obrtnik. Cena knjige je 30 Din ter se naroča lahko v tiskarni »Merkur« v Ljubljani.

Statistični podatki o nesrečah v naši industriji. Osrednji urad za zavarovanje delavcev mora vsakihi pet let izdelati z ozirom na nesreče pri svojih zavarovanih in iz statistike teh nesreč predlog za novo nevarnostno tabelo. Prva revizija te tabele je bila izvršena za dobo od 1922 do 1929, druga pa sedaj obsega dobo od 1927 do 1930, podatki o obeh revizijah pa so sedaj objavljeni v knjigi »Statistični podatki o nesrečnih slučajih od 1. julija 1922 do 31. decembra 1930 z obrazložitvijo in predlogom nove tabele nevarnosti«, ki jo je izdelal letos Osrednji urad za zavarovanje delavcev. Iz knjige posnemamo, da je znašal povprečni odstotek 26,6 v dobi od 1922 do 1930, najvišji je bil v kmetijstvu 78,6, v lesni stroki 60, gradba železnice 47,4 in industrija kamena in zemlje s 43,3, najmanjši pa je bil odstotek nesreč v higijeni 5,1, denar. zavodih 5,2, industriji obleke in čiščenja 5,8, tobačni industriji 6,7.

Bilance in poslovna poročila

Hranilnica dravske banovine v Ljubljani. Vloga na knjižice so se zmanjšale od 93,3 na 89,1, na tek. račun pa povečale od 52,9 na 54,05 milij. Zaradi novih vlog se je povečala likvidnost (gotovina in naložbe) od 21,86 na 25,4 milij. pri zmanjšanju posojil. Cisti dobiček 26.835 (28.436) Din.

Hranilnica savske banovine, Zagreb. Izkazuje povečanje hranilnih vlog od 26,1 na 29,2, nova je postavka reeskont 1,5, upniki pa so se zmanjšali od 42,96 na 41,65 milij. Dotok vlog se pozna v povečani likvidnosti. Cisti dobiček znaša 1,15 (1,0) milij. Din.

Klub trgovskih akademikov v Ljubljani, ki združuje absolvente ljubljanske trgovske akademije, ima okoli 100 članov (od 600 absolutentov trgovske akademije v Sloveniji). Na običnem zboru kluba so bila podana poročila, iz katerih je razvidno, da je društvo stremelo zlasti za tem, da se matura trg. akademije izenači popolnoma z matura srednjih šol. Nadalje se pripravljajo organizacija za vso državo. Običnemu zboru so prisostvovali tudi odlični zastopniki gospodarstva. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Roman Golob, za podpredsednika g. Pavel Majdič, za tajnika g. Ivo Lahajner in za blagajnika g. Krelj. Sprejeto so bile tudi resolucije, v katerih zahtevajo ustanovitev javne gospodarske knjižnice, večjo zaposlenost domačih moči itd.

Sodne takse, Belgrad, 17. aprila, AA. Ker se je pojavilo vprašanje, ali se določbe tar. št. 6 zakona o sodnih taksah nanašajo tudi na plačilne naloge v meničnem postopku, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal tole pojasnilo: V sporih, kjer gre za več ko 3000 Din, se taksa za odloke o presoji zahtev več tožilec, odnosno proti več tožencem, zviša za 10 odst. za vsakega nadaljnjega tožilca ali tožence, vendar ne za več ko 100 odst. Isto velja tudi v primerih posrantskega mešanja v pravdo. Ta povišek se utemeljuje s tem, da so pravdane odnosno posrantske mešanje v spor povzročila na sodiščih v večini primerov večje delo. Zato se ta 10-odstotni povišek ne nanaša samo na tiste odloke, ki jih izda sodišče v obliki razsodbe, temveč tudi za tiste, ki jih sodišče izreče v obliki sklepa, odločbe, plačilnega naloga ali končnega sklepa.

Izravnalni davek, Belgrad, 17. apr. AA. Na vprašanje, ali se mora na blago domačega izvora, ki ga je izvozil proizvajalec in se je vrnilo iz inozemstva neprodano, plačati izravnalni davek, je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal tole pojasnilo:

Po zakonu o skupnem davku se mora izravnalni davek plačati na carinarni na blago domačega

izvora, ki se neprodano vrne iz inozemstva, samo tedaj, če je bila pri izvozu dovoljena izvozniku izvozna trgovska odškodnina. Zato pri vračilu blaga, za katero pri izvozu ni odobrena odškodnina, ni vzroka za izravnalni davek, ker je to blago že obdavčeno s skupnim davkom po domači lestvici. To velja za blago, ki ga izvozi trgovec, torej za blago, ki je bilo že doma v prometu. Če blago izvozi sam proizvajalec, ki kot tak nima pravice do odškodnine, pa se mu blago neprodano vrne, tudi v takšnem primeru ni vzroka za skupni izravnalni davek, če se na neovdumen način dokaže, da je blago domačega izvora in da se vrača izvozniku-proizvajalcu, ker se s tem blagom ni izvršil nikak promet.

Pojasnilo finančnega ministrstva navaja, da bodo carinarne po vrnitvi takšnega blaga iz inozemstva sporočile pristojni davčni upravi o vrnitvi glede odmere skupnega davka.

Isto velja tudi za blago, cigar uvoz je podvržen izravnalnemu davku, promet blaga doma pa splošnemu davku, bodisi da ga izvozi proizvajalec ali pa trgovec.

Borza

Dne 17. aprila 1934.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curija, Pariza in Praga, popustila sta Berlin in Bruselj, dočim so devize Amsterdam, London, New York in Trst narasle.

V zasebnem kliringu so notirali: avstrijski šiling Ljubljana 9,20-9,30, Zagreb 9,29, Belgrad 9,35, 9,325, grški bini Zagreb 33 den., Belgrad 33,5 bl. (33,50), angl. funt Ljubljana 255,70-257,30, Zagreb 255,45-257,05 (256,25), Belgrad 256-256,50 (257, 256,50), španska pezeta Ljubljana 6,40 den., Zagreb in Belgrad 6,50 bl.

Ljubljana, Amsterdam 2317,07-2328,43, Berlin 1349,03-1359,83, Bruselj 790,68-803,62, Curij 1108,35-1113,85, London 176,30-177,90, New York 3395,78-3424,04, Pariz 225,88-227, Praga 142,23-143,09, Trst 292,00-294,80.

Promet na zagrebški borzi 48.033 Din. Curij, Pariz 20,38, London 15,96, New York 308,125, Bruselj 72,15, Milan 26,40, Madrid 42,25, Amsterdam 209,175, Berlin 121,80, Dunaj 73,30 (57), Stockholm 82,25, Oslo 80,10, Kopenhagen 71,25, Praga 12,845, Varšava 58,325, Atene 2,94, Carigrad 2,49, Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendencja je ostala v glavnem neizpremenjena in tudi v tečajih ni posebnih gibanj. Promet je slejkoprej slab in je znašal danes na zagrebški borzi 48.033 Din, vojna škoda 200 kom. ter 7% inv. posojilo 100.000.

Ljubljana, 7% invest. pos. 71-73, agrarji 30-37, vojna škoda 312-313, begl. obv. 54-55, 8% Bler. pos. 54-55, 7% Bler. pos. 52-53, 7% pos. DHB 60-67, Kranj, ind. 250 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% inv. pos. 71-71,50 (70, 73), agrarji 30-37,50, vojna škoda 312,50-313 (311, 312), 4, 311 den., 5, 308 den., 6, 307 den., 7, 306 den., 6% begl. obv. 54,25-54,75, 8% Bler. pos. 54-56, 7% Bler. pos. 52,25-53,75, 7% pos. DHB 60-68, — Delnice: Narodna banka 4000-4200, Priv. agr. banka 253-255 (254), Oslj. sladk. tov. 140-180, Impex 50, Trboveljska 102-107,50.

Belgrad, Drž. papirji: 7% invest. pos. 70-72 (71), agrarji 37,50 den., vojna škoda 311-312 (313), 6% begl. obv. 54,30-54,40 (54,50), 8% Bler. pos. 54-55,50, 7% Bler. pos. 52,25-52,75, 7% pos. DHB 64,50-67,50, — Delnice: Narodna banka 4100-4150, Priv. agr. banka 252-256 (254, 252).

Dunaj, Donavsko-savska-jadranska 65,25, delnice 11,61, Lenderbank 15,75, Narodna banka 152, Steg 15,75, Stewerag 11,05, Alpina 11,25, Rima 23,30, Trboveljska 11,95.

Živina

Zivinski sejem v Kranju 16. t. m. je bil zelo dobro obiskan. Prignali so 31 volov, vsi prodani, cena 4, 3 do 2,50 Din. 31 krav, prodanih 12, cena 2,50, 1,50 Din, 3 teleta, prodano 1, cena 5, 6, 7 Din. 2 junice, prodani, cena 3 Din. 4 biksi, prodani 3, cena 3 Din. 109 svinj, prodanih 35, 113 prašičkov, prodanih 39, cena ptičarni prašičem 6, 7, 8 Din za kilogram žive teže, prašički za rejo 500 Din par.

Dunajski prašičji sejem 17. aprila. Pripeljanj je bilo 16.095 prsutarjev in 3316 speharjev, skupno 20.011 glav, od tega iz Avstrije 14.225, iz inozemstva pa 5786. Cene so bile sledeče: vsil. za kilogram žive teže: speharji 1,125-1,30, kmetjski 1,15-1,30, krizani 1,20-1,32, prsutarji 1,05-1,35. Prsutarji so radi velike ponudbe v ceni popustili 1. vrsta za 3-5 groše, srednji za 5 grošev, ostali za 5-8 grošev, tudi ogrski veleposelniki speharji so popustili v ceni za 3-5, ostali speharji pa za 5-7 grošev.

Tekma v smuku s Triglava

29. aprila 1934

JZSZ razpisuje za 29. aprila tekmo v smuku za prvenstvo zveze. Proga teče izpod vrha Rži naravnost proti apnenici v Krmi (ne pod Rjavino), od tam na lovsko kočjo in preko Medvednice na Vrtačo, kjer je cilj. Višinska razlika je ca. 1000 m. Start bo v nedeljo, dne 29. t. m. zjutraj, čas določi vodstvo na licu mesta. Prijave je dovoljena je članom, verificiranim pri zvezi, ako se prijavi na zveznih tekmovalnih prijavnicah preko svojega kluba in plačajo istočasno Din 10 prijavnine. Zaključek prijav je dne 26. t. m. ob 18. Zrebanje isti dan ob 18 v damski sobi kavarnе Emona. Prijave je nasloviti na JZSZ v Ljubljani. Naknadne prijave in tekmovalne izven konkurence ni dovoljeno. Prenos prtljage uredi vsak tekmovalce sam ali pa njegov klub. Vsak tekmovalce na lastno odgovornost. Klubi so dolžni prijaviti samo dobro trenirane tekmovalce, ker je proga težka. Zmagovalec in drugo in tretje plasirani prejmejo priznanje, zmagovalec pa se prizna naslov Zveznega prvaka v smuku za leto 1934. Tekma je v prireditvi JZSZ skupno s smučarskim klubom Dvojice-Mojstrana. Za vodstvo tekme je določen dr. Zdenko Švigelj. Objava rezultatov in razdelitev priznanj bo v nedeljo ob 16 v hotelu Triglav. V slučaju skrajno neugodnega vremena se tekma odpove.

Vojaški team celiskega pešpolka—SK Šoštanj 6:2 (2:0). Po parletnem presledku je minulo nedeljo zopet gostovalo v Šoštanju moštvo, ki je domači enajsterici zagralo kot instruktor. Gostje so nam prednastali na povprečen nogomet. Ne le, da so bili v polju skoraj ves čas neomejeni gospodarji, tudi v tehničnem pogledu so bili daleč pred nasprotnikom.

L. T. T. P. Službeno. Danes ob 18.30 seja upr. odbora v posebni sobi restavracije Emona. Radi prvenstva drav. ban. prosim polnoštevilne udeležbe.

J. A. S. O. Seja odbora bo danes ob 18. na tehnik. Z ozirom na bližnji ustanovni občni zbor je ta seja zelo važna in zato obvezna za odbor-nike in poverenike.

Jugoslovanska akademika smučarska organizacija. V soboto 28. aprila bo ustanovni občni zbor Jugoslovanske akademike smučarske organizacije. Kraj in čas hosta javljena kasneje. Akademiki-smučarji, udeležite se običnega zbora v čim večjem številu!

Nova sportna knjiga. G. Dražo Ulača, znani sportni delavec in absolutni berlinske visoke šole za telesne vaje, nam pripravlja novo sportno delo. Kdor pozna tega sportnika, ta je prepričan, da bo ta knjiga zopet nekaj prvovrstnega. Vsa njegova dosedanja dela pričajo o njegovih velikih sposobnostih na polju telesne kulture in ni niti najmanjšega dvoma, da bo tudi to njegovo delo, ki ga pravkar končuje, zopet iznenadilo naš sportni svet. Tajnosti tega dela nam zaenkrat g. Ulača še ni hotel izdati, povedal je samo v glavnih obrih, kaj bo prav za prav knjiga vsebovala. Na kratko bo avtor predelal ves sport, ki se godi po svetu, važnejše panoge bo pa temeljiteje obdelal. Knjiga bo bogato opremljena z raznimi sportnimi slikami in bo izšla nekako meseca maja. Brez dvoma bo to sportno delo, ki ga doslej še nimamo pri nas, in bodo po tej knjigi vsi sportniki gotovo radi sešli.

Zgodovina rekordov v suvanju krogle

Krogla je lahkoatletsko orodje, ki ga pri nas že dolgo poznamo. Tudi rekordi, zlasti oni zadnjih let, nam niso neznan. Manj znano, če ne morda sploh nepoznano, je pa naš sportni najnost, kako počasi so napredovale mere v tej sportni panogi. Poglejmo samo, kakšen napredek je zaznamovati od leta 1868. dalje.

Prvi rekord tej sportni disciplini so zaznamovali pred 66 leti o priliki angleških prvenstvenih tekem. Tedaj je postal svetovni prvak James Stone, Anglija, z metom 115,9 metrov. Dve leti nato je zboljšal ta rekord istotako Anglež Richard Mitchell z metom 119,0 m; leta 1871 ga je isti metalec zboljšal na 118,05 m, leto kasneje pa Anglež Erle Bor na 129,37 m. Nato pa se ni našel enajst let nihče, ki bi mogel to znamenje prekoriniti. Šele leta 1883 se je posrečilo Franku Lambrechtu, Amerikanu, zrušiti prejšnji rekord in to celo za več kot en meter 131,15 m. Seveda Angleži niso trpeli, da bi imel kdo drugi prvenstvo in so ponovno nakopili svetovni rekord in Dan McKinnon-u se je namera dejansko posrečila; kajti on je za-

lučal kroglo leta 1885 131,27 m. Četudi je zboljšal rekord samo za en centimeter, toda rekord je bil postavljen. Toda po treh letih so začeli Amerikanci ponovno napadati omenjeno znamko kar se jim je v polni meri posrečilo. Leta 1888 je sunil Amerikane Gerge Gray kroglo 132,92 metra, leta 1890 jo je porinil na 133,43 m, leta 1893 pa jo je zalučal isti kar na 143,30 m. Amerikanci so bili torej prvi, kateri so spravili kroglo na 14 metrov in čez. Angležom zopet ni dala žilica miru in res se je našel Iree Denis Horgan, ki jo je leta 1897 vrgetl 146,69 metrov ter postavil novo svetovno znamko za Anglijo in to tudi poslednjikrat; kajti od tedaj Angleži niso prišli več na površje za svetovne rekorde v tej sportni panogi. Potem je pa stopil na plan kalifornijski orjak in trikrat olimpijski zmagovalec Ralph Rose, ki je prvi prekoratil znamko 15 metrov, ki se danes velja za mednarodno višino. Leta 1907 jo pognal 15,12,0 m, se isto leto 15,12,9 m, leta 1909 je zvišal ta rekord na 15,32,5 m in še enkrat istega leta na 15,54,5 m. Potem je pa sledil skoraj 20 letni premor in vso to dobo je držal Rose svoj rekord, kateremu ni mogel nihče blizu. Šele pred amsterdamsko olimpijado ga je zrušil znani nemški atlet Hirschfeld, ki je postavil znamko 15,79,0 metrov ter s tem seveda tudi nov svetovni rekord. Ni pa imel ta rekord dolgega obstanka. Še istega leta na amsterdamski olimpijadi je zvišal to znamko Amerikane John Kuck na 15,87,0 m. Jasnno, da Nemeec Hirschfeld tega ni hotel trpeti in se je še enkrat lotil rekorda. In glej komaj štiri tedne potem se mu je namera popolnoma posrečila! Zalučal je kroglo 16,04,5 m! Seveda Amerikanci, ki hočejo imeti vse svetovne rekorde v zakupu tega niso dopustili, da bi kdo drugi prvačil tudi v tej disciplini. Trajalo je sicer štiri leta, toda olimpijski zmagovalec iz Los Angelesa je leta 1932 zrušil Hirschfeldov svetovni rekord in postavil novega, Leo Sexton je bil tisti, ki jo je pognal 16,17,0 m. Toda odlični češki lahkoatlet Houda je še isto leto spravljal na 16,20,0 in svetovni rekord se je zopet preselil v Evropo, a zopet samo za podrgno leto! Kajti 23. marca 1934 je 22 letnemu študentu Jack Torrance-ju iz Amerike sfrčala krogla 16,30,0 m daleč. Kako dolgo bo držal ta rekord, bo pa pokazala bodočnost.

Izreden rekord pri skoku v višino. Nov svetovni rekord v skoku v višino je bil dosežen v Ameriki seveda. Lahkoatlet Walter Marty je o priliki neke lahkoatletske prireditve v Kaliforniji skočil 2,07 m, oziroma točno 2,07,6 m, s čemur je potokel svoj lastni rekord, ki ga je držal z znamko 2,04 m. — Je to bajna višina, pri kateri je treba izredne tehnike, napora in elastičnosti za vsak centimeter, ki ga hočemo več doseči. — Vprašanje, ki smo ga že opetovano zastavili, namreč, kje so meje človeške zmognosti, ostane spričo takih uspehov še bolj zavito.

Komisija za svetovno nogometno prvenstvo. Od 24. maja do 10. junija t. l. se vrše v Italiji — kakor smo že poročali — svetovne nogometne tekme. V komisijo, ki naj razdeli 16 državnih reprezentanc, ki pridejo v to tekmovalno, v dve skupini po 8, ki bodo igrale izločilne tekme, bo takole sestavljena: Predsednik: dr. Mauro (Italija), N. E. Fischer (Madžarska), Barassi (Italija), Meisl (Avstrija) in Loisy (Nizozemska).

Švicarski telovadci in Budimpešta. Kot se pripravljajo vsi telovadci, ki se udeležijo svetovnih tekem v Budimpešti, tako se jasno pripravljajo tudi Švicarji, ki bodo tudi na letosnjih teknah izredno nevarni tekme in eden najresnejših kandidatov za prvo mesto. Doslej so preiskusili svoje moči po okrajih, 6. maja pa bo glavna izbirna tekma, na kateri bo njihova reprezentanca končno veljavno izbrana. Ta tekma bo javna ter bo vsebovala vse predpisane in poljubne vaje in lahko atletiko, tako da bo dobila jasno sliko za svoj nastop v Budimpešti.

Evropsko plavalno prvenstvo se vrši meseca avgusta t. l. v Magdeburgu. Za to prireditve so Nemci zgradili nov plavalni stadion, kjer bo prostora za 10.000 gledalcev. Bazen bo dolg 75. širok pa 20 m. Bazen bo predeljen v dva dela: eden je namenjen za plavanje ter bo meril 50x20 m; drugi, ki je namenjen skokom s stolpa, bo meril 20x20 m. Med obema prostoroma bo 5 m širok most za start plavalcev. — Načrt magdeburškega plavalnega stadiona nameravajo porabiti Nemci za olimpijske igre, če se bo dobro izkazal pri evropskih prvenstvih.

33

Oronacije

Zobozdravnika

Zobje negovani s slabimi sredstvi

Zobje negovani z „Botot“ pasto

LEYER

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2'50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Gospodinje, obrtniki

ne zamudite ugodne prilike!

Samo do 20 t. m. velika odprodaja blaga

pri

STANKO FLORJANČIČ

trgovina z železino - Sv. Petra c. 35

Vzamem v račun tudi hranilne knjižice

Prireditve

V kavarni »Stritar« vsak večer koncert. (b)

Službe iščejo

Gospodična

dobro izobražena v trgovski stroki, išče službo kot blagajničarka ali nemška korespondentinja ali tudi prodajalka v večjem podjetju. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Prvovrstna moč« št. 4346. (a)

Dekle

išče mesto k otrokom. Zna šivati. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dele« št. 4355. (a)

Kuharica

vajena preproste meščanske kuhe, pospravljanja sob in vrtnega dela, išče službo na Gorenjskem. Ponudbe na podružnico »Slovenca« Jesenice. (a)

Službodobe

Kurjača

ki bo moral vršiti tudi vse ostale hišne posle — išče Uprava javne ženske bolnice v Novem mestu. Nastop službe 1. maja 1934. Ponudbe upravi bolnice.

Zastopnike

z inkaso iščemo za okraj St. Jurij ob juž. žel. in Ormož. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Stalna služba« št. 4364. (b)

Porestva

Prodaj

parcelo za vilo v izmeri 875 m², na lepem kraju v mestu (tik cerkve sv. Jožefa) Cena ugodna. — Vprašati: Miroslav Zupan, stavbenik, Vošnjakova ul. št. 6. (p)

Enonadstropno hišo

blizu cerkve in kolodvoza prodam. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Celju pod »Savinjska dolina« št. 4369. (p)

Pouk

Gospodične

se sprejmejo za dnevni in večerni pouk v šivanju perila. — Ponudbe pod »Spretna šivilja« na upravo »Slovenca«. (u)

Denar

Posredujem

denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Stanovanja

ODDAJO:

Trisobno stanovanje komfortno, s kopalnico in drugim pritlikinami, oddam 1. junija ali pozneje v Udmatu, Ciglarjeva 18. (e)

Dvosobno stanovanje

lepo, prvo nadstropje — oddam za 350 Din. Predovičeva 11, Moste. (e)

Vnajem

ODDAJO:

Lep trgovski lokal v novozgrajeni hiši, v prometnem letoviškem kraju Gorenjske oddam v najem s 15. junijem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4085. (n)

4 trgovski lokali

obstoječi iz dveh ali več prostorov - se bodo oddali v decembru t. l. v novi stavbi, ki se gradi na vogalu Tyrševe ceste in Smoletove ulice (nasproti Sv. Kristofa). Interesenti naj sporoče pisмено svoje želje zadrugi »Poštni dom«, Ljubljana.

Industrijsko podjetje išče

400.000 do 500.000 Din posojila

v gotovini proti primernim obrestim. Varnost absolutno zagotovljena. Točne ponudbe pod »Sigurna varnost« 4269 upravi »Slov.«.

Kupimo

Srebrne krone

stare zlate in srebrne kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Pohištvo

Pohištvo

preden nabavite, ogledite zalogo spalnic (orehove korenine), trde, mehke, pleskane in kuhinje. Znižane cene. — Andlovic, Komenskega ulica 34. (s)

Glasba

Klavirji!

Planini!

Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Höpfl, Stigl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Allonz Breznik

Aleksandrova cesta 7. Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalci avtomobilov bi znebil se rad, brez kupca in mnogo prihrane Slovenec najmanjši inšerati

Zelo poceni

se oblečete pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

Parno pekarno

dobro vpeljana, v predmestju Ljubljane, ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« št. 4155. (l)

Čevlarski stroj

cilinder, ter več starih strojev s podolgovatim čolničkom od 500 Din naprej pri Ussar, Trubarjeva 9, Maribor. (l)

Posteljino, odeje, vložke, otomane itd. dobiti najceneje pri Alojziju Kočijažu, tapetništvo — Miklošičeva 6, Maribor. —

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše.

Sveže najfinije norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bleđim in slabotnim osebam.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ul. in Stari trg.

Tri trgovske štelaze

z brušenim steklom — ugodno prodam. Ogleda se lahko v lokalu trdke Mutevlić, Pasaža Nebojšnik. (l)

Lepega korenja

več sto kg naprodaj ali v zameno za krompir. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4374. (l)

Čevlarski stroj

levorochen, nov, se poceni prodaja. Wißer, mehnična delavnica, Kopališka 17, Maribor. (l)

Obrt

Posteljne mreže

izdeluje na lesenih in železnih okvirjih najceneje in jih sprejema v popravilo Alojz Andlovic, Komenskega 34. (t)

PREMOG

DRVA IN

Karbo paketi

pri Iv. Schumi

Dolenjska cesta

Telefon šte. 2951

Inserirajte

v

„Slovencu“!

OBLASTVENO DOVOLJENA

STROJNOTEHNIČNA PISARNA

ING. BORŠTNAR, LJUBLJANA, ZG. ŠIŠKA 210

prevzema opremo turbinskih, mlinskih, žaginskih, sušilnih, transportnih in sličnih naprav po predloženih načrtih, vodi instalacije ter montaže, posreduje pri kupoprodaji strojev in tehničnih potrebščin ter vrši slične strojnотехниčne posle po konkurenčnih cenah

Zakaj uporabljam Puder Tokalon s smetanovo peno

„NOS NIKDAR NE BLESTI“

Puder Tokalon se drži vključno vetru ali dežju

V pudru Tokalon je čisti cold cream, stolčen v lepo nežno peno in potem zmešan z najfinjšim na zraku posušenim pudrom.

Katoliške cerkve!

Iz kapele v gradu grofa Szaparyja v Murški Soboti bo naprodaj dne 25. IV. 1934 ob pol 9 na javni dražbi: Oltar 8m visok, 3,70 m širok, barok, nastavek mehki les, marmoriran pozl. ornam. 10.000 Din, 4 kipi po 1000 Din, 2 kipa po 500 Din, 6 angelov po 200, tabernakelj s 4 angeli 1500 Din, 4 rezljani svečniki po 100 dinarjev. Menza (hrast) bogato profilir. z rezljano pozl. ornamentiko 5000 Din, Kalvarija skupina 48 cm 100 Din, relief Marije 100 Din, križ (med) 150 Din, 2 svečnika, 2 vzlj. 3 reliefi terakota, mozaik Madona, sv. Martin in sv. Jurij, 88 cm premer, po 1500 Din, 4 klopi, stolpna ura od Kr. Maltar, Radgona ex 1788 in 2 zvonca 1500 Din, 1 zvon 10 kg 280 Din, 4 klopi 100 Din, zakristijska omara 100 Din, misale 200 Din, škropil. in kadil. 80 Din, 3 korne ograje s šipami po 400 Din, klečalnik, 2 blazini, 1 zvonček s trakom 280 dinarjev. Najnižji ponudek za vse 29.850 Din.

KUBANY-JEV MATE ČAJ

hrani ter kreča živce in mišice. — Telepostane odporno in z lankoto premeta vse napoje. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne ghta ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po 10 in 15 — ali pri zastopstvu: Lekarna Mr. Milivoj Leustek, Ljubljana, Kresjeva c. 1, ako pošljete v naprej Din 15.—, Sportniki, turisti, lovci, nogometaši: pijte ga redno!

Ludvik Ganghofer:

66

Samostanski lovec

»Reverendissime! Tista reč je izginila z zidu!«
»Tako?« se je nasmehnil prošt. »Gotovo jo je snel nekdo, ki je spoznal, da tam ni več potrebna.«
Gospod Schluttmann je globoko segel po sapo, mislil je pričeti z dolgim govorom; toda v tem hipu je brez sapa priletel v sobo brat Severin.
»Gospod! Gospod! Pater Dezert je prišel domov!«
»Kje je?« je vzradoščeno vzkliknil prošt.
»Že prihaja!«
Ves zaprašen, kakor je stopil s konja, se je prikazal pater Dezert na pragu. Lasje, pa tudi dolga črna brada sta mu lahno osiveli, toda oči so gledale jasno in mirno, in njegov zagoreli obraz je bil sočno zdrav.
»Dietwald! Dietwald! In gospod Henrik je z obema rokama objel patra.
Brat Severin in valpet sta odšla iz sobe.
»Govori, Dietwald, govori! Kako ti je šlo? Pa kaj bi spraševal! Oči ti govore in vsaka poteza v tvojem obrazu.«
»Kako naj bi mi šlo slabo! Sladka tolažba in upajoče veselje sta me spremljala. Povejte, gospod, povejte, kako gre dragemu otroku?«
»Sodim, dobro. Dobro smo jo shranili pri kanonisinjah. Vendar se mi zdi, da se ji nova obleka še vedno noče dobro prilagati.« Gospod Henrik se je nasmehnil. Prednična poročila kar kipijo od tožba kakor vrelo mleko. Doslej ni dekle v samostanu pridobilo še nič drugega — ko vsa sreča! Patrove oči so se posvetile. Potem je prijel prosta za roko. »Vaša poročila so bila zelo pičla.«
»Pisal sem ti, kar sem pisati mogel. Solar ne vo ne za kraj ne za ime. Pa saj ti bo povedal sam.«
»Mar še živi?« je vprašal Dezert zavzeto.

»Dva meseca že leži in hira. Toda, ko sem ga zadnjikrat obiskal, se mi je zazdelo, kakor da bi pater Evzebij pričel gojiti upanje. Jutri pojdeva k njemu...«
»Ne gospod, danes še, vas prosim!«
»Mar morem odbiti tvojo prvo prošnjo? Toda zdaj pripoveduj! Kako te je sprejel cesar?«
»Kakor sina!«
»In si mu mogel poplačati njegovo ljubezen? Kaj je s tvojo poslanico?«
Patrov obraz se je zamračil. »Bili smo zavrnjeni.«
Gospod Henrik je pokimal predse, kakor da bi bil pričakoval tak odgovor.
»Že dobro, Dietwald! Pride čas, pride plačilo, vse o svojem času! Gospod Henrik je vstal. »Truden si gotovo. Počivaj nekaj ur. Podrobno mi boš povedal, ko bova jezdila k jezeru.«
Pater Dezert pa ni hotel nič čuti o počitku. Odšel je samo, da se je preoblekel — in že pol urice potem sta odjezdila s samostanskega dvora. Pred poldnem sta bila pri samotarni.
»No, kako gre tvojemu bolniku?« je vprašal gospod Henrik.
Evzebij se je nasmehnil. »Povejte, gospod, ali ste že videli kdaj padati kamen pod nebo ali teči vodo vkeber? Ne? Pazite, še to boste doživel! Kajti mož bo ozdravel. Seveda, roka bo zanič.«
Gospod Henrik in pater Dezert sta stopila v samotarno. Na snežnem ležišču je počival Wolfrat, shujšan do kosti in kože. Prsi in roke je imel še obvezane; odrtine na obrazu pa so bile že zaceljene in so pustile za sabo neznatne brazgotine. Wolfratove oči so zableščale, ko je opazil prosta med vrati. »Dober dan, gospod, dober dan. Saj smem kar vprašati, kaj ne da — kako gre moji Zefi?«

»Še nekaj tednov, Wolfrat, in žena bo zdrava ko riba!«
»Bog povrni, gospod! In — moj fant?«
»Povem ti, še spoznal ga ne boš več! Saj je pri samostanski hrani.«
Pater Dezert je vzburjen stopil k solarjevemu ležišču.
»Zdaj sem vas že spoznal!« je dejal Wolfrat z negotovim glasom. »Reči vam moram, prav krepak, Bog povrni!«. Če bi zadnjič sunili le za hip kesneje, bi bilo po meni!«
»Vidiš, Wolfrat,« je segel vmes gospod Henrik, »kar zdajle se lahko svojemu rešitelju oddolžiš. Pater Dezert bi rad čul, kako se je zgodilo, da je postala Gitka tvoja sestra. Povej mu!«
»Rad, rad! Kar semle prisedite.«
Pater Dezert se je spustil na stol ob ležišču in Wolfrat je začel:
»Vedite, gospod, leta dvainsedemdesetega sem služil salzburškega nadškofa pri njegovih konjkih in sem se udeležil tudi boja pri Ampfingu — na sovraničkov strani. Grizlo me je res, da sem moral biti in bosti lastne rojake. Ali kaj sem hotel, prisega je le prisega! Stori sem svojo dolžnost kakor pravi vojak — ni mi pa bilo neljubo, da je zmagal cesar in so naši proti večeru začeli bežati. Vzdržal ni nihče več, vsakega je zajelo — in kdor ni hotel teči, je teči moral. Štiri, pet dni nam je nenehoma šlo za življenje, nobeden ni poznal krajev, a bavarjski jezdeci so drli za nami ko sami hudiči. Nas je držalo kakih štirideset skupaj — in neke viharne noči — prišli smo v trg...«
»Kako se je trg imenoval?«
»Ne vem. Spominjam se le — prav ob krčmi je stala cerkev, dva zvonika je imela, enega spređaj, enega zadaj in pa ravno streho...«
»Pfarrkirchen!« je dejal pater Dezert latinski

proti gospodu Henriku. »Dve uri od mojega gradu.«
»Krčma je bila nabito polna bežečih vojakov; bilo jih je do tristo gotovo, in strašno so tarnali, kaj naj sedaj počno in odkod naj vzemo hrano? Pa je bil med nami nekdo, salzburški četovodja, Klees se je pisal...«
»Klees?« je jeknil pater Dezert, in je nadaljeval proti gospodu Henriku: »Mož je služil pri meni — moral sem ga pognati, ker je kradel.«
»Klees je skočil na mizo in je začel kričati: da ve, kako si lahko napolnijo bisage. Nedaleč od trga da stoji gospodski dvorec — last da je viteza, ki je v boju pri Ampfingu tako sekal med nami kakor kosce na polju. Tisto malo ljudi na gradu da bi zlahka zmogli. In ko je to povedal, so zagnali begunci peklenski hrup in največ jih je bilo kar za to, da se naj polhod poskusi. Dva, trije so res ugovarjali — jaz tudi. Pa so kar zakričali: v sovranski deželi smo in vojna je vojna. Kdor bi se še dalje branil — menim, da bi ga drugi na msto pobili. Klees je poklical vina in ko smo bili vsi vsi vinjeni, smo izbrali Kleesa za vodjo — in on je takoj izbral pravi trenotek — še tisto noč smo zapustili krčmo in pot nas je vedla samo po gozdu. Klees je vodil. Povedati moram res, da mi vsa reč ni dosti ugajala — ali kakor je že človek — kjer jih tuli sto, pa tuli še on. In vino nas je tudi mešalo! Mislim, da je bil Klees edini, ki je vedel prav, za kaj gre. Teko okoli dveh ponoči je moral biti, ko smo prišli iz hoste na polje in črni zidovi gradu so se pokazali pred nami v noči.«
Pater Dezert je težko dihal in si tiščal pesti na prsi.
»Obvlada se, Dietwald!« je opominjal gospod Henrik latinski. »Mož ne sme vedeti, kako te zadeva, kar pripoveduje.« In proti Wolfratu je rekel: »Pripoveduj dalje!«